

Broj: 02-05-15292-10/17
Sarajevo, 14.04.2017. godine

Na osnovu člana 26. i 28. stav (4) Zakona o Vladi Kantona Sarajevo („Službene novine Kantona Sarajevo“, broj 36/14 - Novi prečišćeni tekst i 37/14 – Ispravka), Vlada Kantona Sarajevo, na **80.** sjednici održanoj **14.04.2017.** godine, donijela je slijedeći

ZAKLJUČAK

1. Prihvata se Izvještaj o provođenju Zakona o novčanim podsticajima u poljoprivredi na području Kantona Sarajevo u 2016. godini.
2. Izvještaj iz tačke 1. ovog Zaključka dostavlja se Skupštini Kantona Sarajevo, informativno.

PREMIJER

Elmedin Konaković

Dostaviti:

1. Predsjedavajuća Skupštine Kantona Sarajevo
2. Skupština Kantona Sarajevo
3. Premijer Kantona Sarajevo
4. Ministarstvo privrede
5. Ministarstvo finansija
6. Evidencija
7. A r h i v a

web: <http://vlada.ks.gov.ba>
e-mail: vlada@vlada.ks.gov.ba
Tel: + 387 (0) 33 562-068, 562-070
Fax: + 387 (0) 33 562-211
Sarajevo, Reisa Džemaludina Čauševića 1

IZVJEŠTAJ
O REALIZACIJI NOVČANIH PODSTICAJA U
POLJOPRIVREDI NA PODRUČJU KANTONA SARAJEVO ZA
2016. GODINU

Sarajevo, mart 2017. godine

web: <http://mp@mpks.gov.ba>
e-mail: mp@mp.ks.gov.ba;
Tel: + 387 (0) 33 562-121, + 387 (0) 33 562-122
Fax: + 387 (0) 33 562-226
Sarajevo, Reisa Džemaludina Čauševića 1

SADRŽAJ

UVOD	3
I ZAKONSKI OSNOV	4
1. Zakon i podzakonski akti	4
2. Inspekcijski nadzor	4
3. Odluka o iznosima novčanih podsticaja, minimalnim uslovima za početak proizvodnje, minimalnim uslovima za investiranje i rokovima podnošenja zahtjeva	4
4. Procedura rješavanja zahtjeva	9
5. Broj obrađenih predmeta	10
II ANALIZA OSTVARENIH PRAVA NA KANTONALNI NOVČANI PODSTICAJ ZA POLJOPRIVREDNU PROIZVODNJU U 2016. GODINI	13
1. Ostvareno pravo na novčani podsticaj po modelima podsticaja	13
2. Isplaćeni podsticaji za realizovanju proizvodnju u 2016. godini	13
3. Isplaćeni podsticaji po općinama	15
4. Isplaćeni novčani podsticaji po kategoriji kandidata	18
5. Usporedni pokazatelji o ostvarenim pravima na novčani podsticaj	21
6. Usporedni pokazatelji ostvarenog prava na novčani podsticaj po kategoriji kandidata	21
7. Ostvareno pravo na novčani podsticaj po kategoriji kandidata	24
III ANALIZA OBIMA POLJOPRIVREDNE PROIZVODNJE	25
1. Usporedni pokazatelji obima proizvodnje	26
IV EFEKTI PODSTICAJA NA POLJOPRIVREDNU PROIZVODNJU	28
1. ANIMALNA PROIZVODNJA	28
1.1. Farma za tov junadi i farma za tov piladi	29
1.2. Farma mliječnih krava	30
1.3. Vlastiti uzgoj priplodnih junica	31
1.4. Farma ovaca	32
2. BILJNA PROIZVODNJA	33
2.1. Ratarska proizvodnja	33
2.2. Povrtlarska proizvodnja	33
2.3. Voćarska proizvodnja	34
3. MODEL KAPITALNIH ULAGANJA	35
V PREGLED OSTVARENIH PRAVA NA FEDERALNU NOVČANU PODRŠKU	35
VI ZAKLJUČAK	37

UVOD

Kanton Sarajevo raspolaže značajnim površinama poljoprivrednog zemljišta. U strukturi poljoprivrednog zemljišta dominiraju livade i pašnjaci dok na zemljište više prirodne efikasnosti, kao što su oranice, vrtovi i voćnjaci, otpada oko 30% površina. Većina poljoprivrednog zemljišta nalazi se u brdskim i planinskim područjima, dok je neznatan dio uz vodotoke i ima karakteristike ravničarskog zemljišta, tako da se sukladno zemljišnim i klimatskim uslovima ovih područja razvijaju i vidovi poljoprivredne proizvodnje.

Struktura zemljišnih površina	ha	%
Poljoprivredno zemljište	48.118,97	38 %
Šumsko zemljište	68.588,24	54 %
Neplodno zemljište	10.287,38	8 %
Ukupna površina Kantona	126.994,59	100 %

U strukturi poljoprivrednog zemljišta dominiraju livade i pašnjaci sa oko 69 % ili 33.202 ha, dok na zemljište više prirodne efikasnosti (oranice, vrtovi i voćnjaci) otpada 31 % ili 14.916.97 ha.

Međutim, ovi zemljišni resursi nisu iskorišteni u punoj mjeri i na adekvatan način. Stoga se nameće potreba stavljanja u funkciju navedenih zemljišnih resursa s ciljem snadbijevanja tržišta Kantona Sarajevo poljoprivrednim proizvodima sa ovog područja, te angažovanja što više radno sposobnog stanovništva u poljoprivredi.

Problem adekvatnog korištenja zemljišta je usitnjenost posjeda. Porodične farme su u prosjeku veličine 2-5 ha, rasute na po 5-7 parcela na kojima dominiraju mješoviti ratarsko-stočarski sistemi. Ovako mali i usitnjeni posjedi daju rezultate niskog nivoa produktivnosti na farmi i ograničavaju mogućnosti farmera da primjene moderne sisteme upravljanja.

Klimatski, zemljišni i drugi uslovi područja Kantona Sarajevo nisu najpovoljniji. Međutim, postoje pogodnosti za uspješnu proizvodnju značajnog broja poljoprivrednih kultura: krompira, kupusnjača, lukovičastog povrća, mrkve i sl., te proizvodnje mesa i mlijeka, nekih vrsta voća, meda i drugih pčelinjih proizvoda, ljekovitog bilja, slatkovodnih riba i sl.

Pored zemljišnih, Kanton Sarajevo raspolaže i značajnim proizvodnim i prerađivačkim kapacitetima prehrambene industrije, čije proizvodne mogućnosti nisu u cjelosti iskorištene, te sirovine osiguravaju sa drugih područja, pa i iz inostranstva.

I ZAKONSKI OSNOV

1. Zakon i podzakonski akti

Novčani podsticaji za koje se odvajaju sredstva Budžeta Kantona Sarajevo, realiziraju se na osnovu Zakona o novčanim podsticajima u poljoprivredi na području Kantona Sarajevo (“Službene novine Kantona Sarajevo”, broj 1/12 i 14/13).

Podzakonski akti su : Pravilnik o posebnim uslovima za ostvarenje prava na novčani podsticaj (“Službene novine Kantona Sarajevo”, broj 21/13 i 39/14) i Odluka o iznosima novčanih podsticaja, minimalnim uslovima za početak proizvodnje, minimalnim uslovima za investiranje i rokovima podnošenja zahtjeva (“Službene novine Kantona Sarajevo”, broj 26/16).

Pravilnik donosi Ministar privrede i istim su propisani posebni uslovi za ostvarenje prava na novčani podsticaj, dok se Odluka donosi za svaku budžetsku godinu u proceduri javne rasprave, tako da u donošenju iste učestvuju svi zainteresovani poljoprivrednici.

2. Inspeksijski nadzor

Inspeksijski nadzor nad provođenjem Zakona o novčanim podsticajima u poljoprivredi na području Kantona Sarajevo i propisa donesenih na osnovu ovog Zakona vrše kantonalni poljoprivredni inspektori na osnovu člana 37. Zakona. U toku 2016. godine inspeksijski nadzor je izvršen nad 78 zahtjeva za federalnu novčanu podršku i nad 31 zahtjevom za kantonalni novčani podsticaj. Važno je naglasiti da kantonalni inspektori prilikom inspeksijskog nadzora nisu pronašli nikakve nepravilnosti u provođenju Zakona i podzakonskih propisa od strane službenika Odjeljenja.

3. Odluka o iznosima novčanih podsticaja, minimalnim uslovima za početak proizvodnje, minimalnim uslovima za investiranje i rokovima podnošenja zahtjeva

Iznose novčanih podsticaja za sve vidove podsticaja, minimalne uslove za početak proizvodnje, minimalne uslove za investiranje te rokovi za podnošenje zahtjeva propisuju se Odlukom, koju donosi Vlada Kantona za svaku kalendarsku godinu.

U skladu sa članom 6. Zakona o novčanim podsticajima u poljoprivredi na području Kantona Sarajevo, Ministarstvo privrede organizuje javnu raspravu po Prijedlogu odluke, te nakon provedene rasprave istu dostavlja Vladi u roku od 30 dana od dana usvajanja Budžeta, na donošenje.

U skladu sa gore navedenom zakonskom odredbom, javna rasprava po Prijedlogu odluke za 2016. godinu održana je 12.05.2016. godine u prostorijama Federalnog zavoda za poljoprivredu na Butmiru. Na javnoj raspravi bile su prisutne 64 osobe: predstavnici Općina sa područja Kantona, predstavnici udruženja poljoprivrednika, predstavnici firmi koje se bave poljoprivrednom proizvodnjom te primarni poljoprivredni proizvođači. Javnoj raspravi prisustvovali su i predstavnici medija.

Prijedlogom odluke za 2016. godinu iznosi podsticaja zadržani su kod skoro svih vidova proizvodnji na prošlogodišnjim nivou.

Tabela br.1

	MODELI PODSTICAJA	Obračunska jedinica	Minimalni uslovi za početak proizvodnje i maksimalni uslovi za neregistrovane kandidate	Novčani iznos podsticaja po jedinici proizvodnje za neregistro- vane kandidate u KM	Novčani iznos podsticaja po jedinici proizvodnje za registrovane kandidate (dopunska djelatnost) u KM	Novčani iznos podsticaja po jedinici proizvodnje za registrovane kandidate (osnovna djelat) u KM
I	MODEL PODSTICAJA PROIZVODNJI					
1	ANIMALNA PROIZVODNJA					
a)	Farma mliječnih krava (400 litara- 1300 litara) Farma mliječnih krava (preko 1300 litara)	Mliječno grlo	Minimalno 3 Maksimalno 10	91,00 101,00	104,00 116,00	130,00 145,00
b)	Farma mliječnih krava koja nije u sistemu otkupa mlijeka	Mliječno grlo	Minimalno 2 Maksimalno 10	161,00	184,00	230,00
c)	Vlastiti uzgoj teladi namijenjenih daljem tovu	Tele starosti do 6 mjeseci	Minimalno 3 Maksimalno 10	107,00	122,00	153,00
d)	Vlastiti uzgoj priplodnih junica za remont osnovnog stada mliječnih krava ili za proširenje osnovnog stada ml. krava	Priplodna junica	Minimalno 2 Maksimalno 5	266,00	304,00	380,00
e)	Farma za tov junadi	Tovno june	Minimalno 3 Maksimalno 15	214,00	244,00	306,00
f)	Farma ovaca	Ovce (ovce, ovnovi i jagnjad starija od 4 mj.)	Minimalno 40 Maksimalno 120	21,00	24,00	30,00
g)	Farma koza samo u stajskom uzgoju ili pod nadzorom u ograđenim pro.	Koze (koze, jarci i jarići stariji od 6 mjeseci)	Minimalno 25 Maksimalno 100	21,00	24,00	30,00
h)	Farma za tov svinja	Tovno grlo	Minimalno 20 Maksimalno 100	10,50	12,00	15,00
i)	Farma za tov piladi	Tovno pile	3000 komada po turnusu	0,00	0,14	0,17

j)	Inkubacijska proizvodnja jednodnevnih pilića	Jednodnevno pile	Minimalno 10.000 komada po kvartalu	0,00	0,05	0,06
k)	Farma koka nosilja	Koka nosilja (osamnaesto nedeljna pilenka)	Minimalno 1.000 komada prilikom ubacivanja	0,60	0,68	0,85
l)	Pčelinjak	Pčelinje društvo	Minimalno 30 Maksimalno 100	11,90	13,60	17,00
m)	Organizovani otkup svježeg mlijeka	Litar mlijeka	25.000 litara po kvartalu	/	/	0,04
n)	Proizvodnja sirove vune	Kilogram vune	100	0,60	0,68	0,85
2	BILJNA PROIZVODNJA					
a)	Ratarska proizvodnja					
1)	Zasijane površine merkantilnim žitaricama	Hektar	Minimalno 0,6 ha, a ako je na više parcela svaka parcela treba biti najmanje 0,2 ha	420,00	480,00	600,00
2)	Zasijane površine heljdom	Hektar	Minimalno 1,0 ha, a ako je na više parcela svaka parcela treba biti najmanje 0,2 ha	238,00	272,00	340,00
3)	Zasijane površine ljekovitim biljem	Hektar	Minimalno 0,4 ha, a ako je na više parcela svaka parcela treba biti najmanje 0,2 ha, a maksimalno 10 ha	420,00	480,00	600,00
b)	Povrtlarska proizvodnja					
1)	Zasijane površine merkantilnim krompirom	Hektar	Minimalno 0,3 ha, a ako je na više parcela svaka parcela treba biti najmanje 0,15 ha, a maksimalno 1,5 ha za neregistrovane	1.190,00	1.360,00	1.700,00

			i 3 ha za registrirane kandidate			
2)	Zasijane površine ostalim povrtnim kulturama	Hektar	Minimalno 0,2 ha jednog povrća, a ako je na više parcela svaka parcela treba biti najmanje 0,1 ha, a maksimalno 1 ha	1.120,00	1.280,00	1.600,00
c)	Plastenička proizvodnja	Metar kvadratni	Minimalno 200 m2 jedne vrste kulture, a koja može biti zastupljena u više plastenika, a maksimalno 1000 m2	0,90	1,03	1,28
d)	Voćarska proizvodnja					
1)	Zasnivanje novih zasada krošnjastog voća	Hektar	Minimalno 0,3 ha jedne vrste voća, a ako je na više parcela jedna parcela ne može biti manja od 0,1 ha	Poluintenzivni 2.800,00 Intenzivni 3.150,00	Poluintenzivni 3.200,00 Intenzivni 3.600,00	Poluintenzivni 4.000,00 Intenzivni 4.250,00
2)	Održavanje zasada krošnjastog voća	Hektar	0,3 ha jedne kulture	714,00	816,00	1.020,00
3)	Zasnivanje novih zasada jagodičastog voća	Hektar	Minimalno 0,2 ha jedne vrste voća	3.150,00	3.600,00	4.500,00
4)	Realizacija proizvodnje krošnjastog voća	Kilogram	5000 kg u toku godine, a maksimalno 50 000 kg	0,07	0,08	0,10
5)	Realizacija proizvodnje	Kilogram	500 kg u toku	0,28	0,32	0,40

	jagodičastog voća		godine, a maksimalno 5000 kg			
3	GLJIVARSKA PROIZVODNJA					
a)	U okviru gljivarske proizvodnje podstiče se proizvodnja gljiva u zatvorenom prostoru	Tona komposta	Minimalno 15 tona komposta po kvartalu	0,00	27,00	34,00
4	ORGANSKA PROIZVODNJA					
a)	U okviru organske proizvodnje podstiče se certificiranje organske proizvodnje u tekućoj godini	Certificiranje	Po računu	48 % od iznosaračuna za certifikaciju	54% od iznosa računa za certifikaciju	68 % od iznosa računa za certifikaciju
II	MODEL KAPITALNIH ULAGANJA					
1.	U okviru modela kapitalnih ulaganja u tekućoj godini podstiče se:					
a)	Izgradnja objekata započeta u tekućoj godini sa završenim grubim građevinskim radovima preko 50 % i to za:					
1)	Štalski objekti za uzgoj goveda, ovaca, koza i svinja u okviru poljoprivrednog gazdinstva u osnovici objekta	Metar kvadratni	Minimalno 100,a maksimalno 500 za sve kandidate	35,00	40,00	51,00
2)	Štalskih kapaciteta za uzgoj peradi za upotrebnu površinu objekta	Metar kvadratni	Minimalno 100,a maksimalno 1000 za sve kandidate	35,00 za osnovicu objekta, a 17,50 za upotrebnu površinu na spratu	40,00 za osnovicu objekta,a 20,00 za upotrebnu površinu na spratu	51,00 za osnovicu objekta, a 25,50 za upotrebnu površinu na spratu
3)	Objekte za skladištenje, hlađenje, i sušenje poljoprivrednih proizvoda u okviru poljoprivrednog gazdinstva	Metar kvadratni	Minimalno 100,a maksimalno 1000 za sve kandidate	29,00 za osnovicu objekta, a 14,50 za upotrebnu površinu na spratu	35,00 za osnovicu objekta, a 15,50 za upotrebnu površinu na spratu	42,00 za osnovicu objekta, a 21,00 za upotrebnu površinu na spratu
4)	Izgradnju ribnjaka	Metar kvadratni	Minimalno 100,a maksimalno 500 za sve kandidate	29,00	35,00	42,00
b)	Rekonstrukcija štalskih objekata za uzgoj goveda, koza, ovaca i peradi u cilju usklađivanja sa Pravilnikom o mjerama za unapređenje stočarske proizvodnje na području Kantona Sarajevo					
		Metar kvadratni	Minimalno 50,a maksimalno	29,00	35,00	42,00

			500 za sve kandidate			
2.	U okviru modela kapitalnih ulaganja podstiče se kupovina u tekućoj godini:					
a)	Kupovina poljoprivrednog zemljišta isključivo za poljoprivrednu proizvodnju, a u cilju povećanja poljoprivredne proizvodnje	Hektar	0,5	Njiva 0,0 livada 0,0 pašnjak 0,0	Njiva 0,0 livada 0,0 pašnjak 0,0	Njiva 0,0 livada 0,0 pašnjak 0,0
b)	Novog staklenika ili plastenika	Po računu	Minimalno 200 m ²	17,5 %	20 %	25 %
c)	Nove poljoprivredne mehanizacije i priključnih sredstava	Po računu	Maksimalno 50.000,00 KM novčanog podsticaja u toku godine za sve kandidate	17,5 %	20 %	25 %
d)	Nove opreme u biljnoj i animalnoj proizvodnji	Po računu	Maksimalno 50.000,00 KM novčanog podsticaja u toku godine za sve kandidate	17,5 %	20 %	25 %
e)	Priplodnih junica za formiranje ili proširenje osnovnog stada mliječnih krava	Priplodna junica	Minimalno 5, a Maksimalno 10	297,00	340,00	425,00
III	MODEL OSTALIH VRSTA NOVČANIH PODSTICAJA					
U okviru ostalih vrsta novčanih podsticaja, a u zavisnosti od raspoloživih sredstava Vlada može podsticati:						
a)	Realizacija pojedinačnih projekata iz oblasti poljoprivrede, a koje ocijeni značajnim za razvoj poljoprivredne proizvodnje na području Kantona Sarajevo					0,00
b)	Aktivnosti različitih organizacija, udruženja ili asocijacija, a koje su u funkciji razvoja poljoprivrede na području Kantona Sarajevo					0,00
c)	Sufinansiranje učešća poljoprivrednika na sajmovima i drugim manifestacijama iz oblasti poljoprivrede koji se organizuju na području Kantona Sarajevo ili području Bosne i Hercegovine					0,00

4. Procedura rješavanja zahtjeva

Implementaciju novčanih podsticaja u poljoprivrednoj proizvodnji (kantonalnih i federalnih) vrši Ministarstvo privrede Kantona Sarajevo putem Odjeljenja za poljoprivredne stručne poslove koje je smješteno u iznajmljenim prostorijama Federalnog zavoda za poljoprivredu na Butmiru.

Procedura rješavanja zahtjeva za novčani podsticaj obavlja se u skladu sa Zakonom o upravnom postupku, Zakonom o novčanim podsticajima u poljoprivredi na području Kantona Sarajevo, te drugim zakonima i propisima iz okvira rada organa uprave.

Za svaki formalno-pravno ispravan zahtjev, službenici Odjeljenja izlaze na lice mjesta i utvrđuju činjenično stanje, te zapisnički konstatuju proizvodnju. Nakon provedenog postupka utvrđivanja činjeničnog stanja i provjere navoda iz svakog zahtjeva, Ministarstvo privrede donosi rješenje o ostvarenju ili neostvarenju prava na novčani podsticaj za poljoprivrednu proizvodnju navedenu u zahtjevu.

Na osnovu donesenog rješenja, nalog za doznaku novčanih sredstava na žiro-račun poljoprivrednog proizvođača dostavlja se Ministarstvu finansija na realizaciju.

Pored poslova na provođenju materijalnih propisa iz oblasti novčanih podsticaja službenici Odjeljenja aktivno učestvuju na izradi koncepcija i osnova za donošenje opštih akata i prijedloga za odlučivanje o preduzimanju odgovarajućih mjera u realizaciji novčanih podsticaja, učestvuju u pripremi prednacrt, nacrt i prijedloga propisa kojima se reguliše materija iz oblasti novčanih podsticaja u poljoprivredi, učestvuju u davanju usmenih objašnjenja za pravilnu primjenu propisa iz oblasti novčanih podsticaja, rješavaju pitanja ocjene i realizacije projekata i novčanih podsticaja u poljoprivredi, prate realizaciju predloženih mjera za novčane podrške i dr.

Odjeljenje provodi i izvještajno prognozne aktivnosti, a koje su propisane Zakonom o zaštiti zdravlja bilja ("Službeni glasnik BiH", broj 23/03).

U skladu sa Zakonom o poljoprivrednim savjetodavnim službama ("Službene novine Federacije BiH", broj 66/13) Odjeljenje aktivno učestvuje na implementaciji ovog Zakona na području Kantona Sarajevo, kroz konstantno pružanje stručnih savjeta proizvođačima na terenu.

U skladu sa Zakonom o stočarstvu („Službene novine Federacije BiH“, broj 66/13) Odjeljenje učestvuje u prikupljanju određenih podataka za uzgojno selekcijski rad.

Iz navedenih aktivnosti Odjeljenja može se zaključiti da se svake godine uvećavaju oblasti rada Odjeljenja, a broj uposlenika se ne uvećava. Stoga je neophodno kadrovsko jačanje i materijalno osposobljavanje Odjeljenja kako bi se uspješno realizovale sve navedene aktivnosti.

5. Broj obrađenih predmeta

U toku 2016. godine u proceduri rješavanja bilo je ukupno **2219** zahtjeva za ostvarenje prava na kantonalni novčani podsticaj u poljoprivrednoj proizvodnji.

U tabeli br. 2 dat je pregled zaprimljenih, pozitivno i negativno riješenih zahtjeva na novčani podsticaj za poljoprivrednu proizvodnju po općinama Kantona Sarajevo u 2016. godini.

Tabela br. 2

Općine Kantona Sarajevo	Broj zahtjeva prenesenih iz 2015.g. (zbog trajanja ciklusa proizvo.)	Broj zahtjeva zaprimljenih u 2016. godini	Ukupan broj zahtjeva na rješavanj u u 2016. godini	Broj pozitivno riješenih zahtjeva (isplaćeni predmeti u 2016.)	Broj negativno riješenih zahtjeva	Broj zahtjeva od kojih su kandidat i odustali	Broj zahtjeva prenesenih u 2017. g. (zbog trajanja ciklusa proizvo.)
Stari Grad	1	43	44	32	4	8	0
Centar	5	74	79	65	5	4	4

Novo Sarajevo	0	23	23	18	3	2	1
Novi Grad	4	124	128	114	7	4	2
Ilidža	10	139	149	133	2	8	5
Vogošća	30	286	316	286	15	2	29
Hadžići	37	544	581	503	34	21	22
Ilijaš	108	653	761	638	22	16	74
Trnovo	2	136	138	129	5	5	4
UKUPNO	197	2022	2219	1918	95	70	136

Najviše zaprimljenih zahtjeva za kantonalni novčani podsticaj je iz općina Kantona Sarajevo koje imaju najviše ruralnih poljoprivrednih domaćinstava koje ujedno raspolažu i sa najviše obradivog poljoprivrednog zemljišta i drugim prirodnim resursima, a to su općine Ilijaš, Hadžići, Vogošća i Trnovo. Ohrabruje činjenica da iz općina, koje su pretežno urbane, ima dosta pristiglih zahtjeva što ukazuje na to da se stanovništvo ovih općina sve više usmjerava ka poljoprivrednoj proizvodnji kupujući ili uzimajući u zakup poljoprivredno zemljište u ruralnim područjima Kantona Sarajevo. Takve su općine Ilidža i Novi Grad.

U tabeli br. 3 dat je pregled obrađenih zahtjeva na kantonalni novčani podsticaj po vidovima poljoprivredne proizvodnje.

Tabela br. 3

Rb.	Vid poljoprivredne proizvodnje	Pozitivno riješeni	Negativno riješeni	Prenos u 2017. god.	Odustali	Ukupno na rješavanju u 2016. god
1.	Farma mliječnih krava koja je u sistemu otkupa mlijeka	351	8	0	23	382
02.	Farma mliječnih krava koja nije u sistemu otkupa mlijeka	374	4	0	3	381
3.	Vlastiti uzgoj teladi namijenjenih daljem tovu	20	1	10	1	32
4.	Vlastiti uzgoj priplodnih junica za remont osnovnog stada mliječnih krava ili proširenje osnovnog stada mliječnih krava	97	15	0	7	119
5.	Farma za tov junadi	131	9	67	8	215
6.	Farma ovaca	211	4	0	0	215
7.	Farma koza	11	2	0	0	13
8.	Farma za tov svinja	0	0	0	0	0
9.	Farma za tov piladi	169	0	14	0	183

10.	Inkubacijska proizvodnja jednodnevnih pilića	10	0	0	0	10
11.	Farma koka nosilja	7	0	0	0	7
12.	Pčelinjak	155	6	0	0	161
13.	Organizovani otkup svježeg mlijeka	8	1	0	1	10
14.	Proizvodnja sirove vune	0	0	0	0	0
15.	Zasijane površine merkantilnim žitaricama	73	4	43	5	125
16.	Zasijane površine heljdom	36	0	0	0	36
17.	Zasijane površine ljekovitim biljem	2	0	0	0	2
18.	Zasijane površine merkantilnim krompirom	74	5	0	3	82
19.	Zasijane površine ostalim povrtnim kulturama	7	0	0	0	7
20.	Plastenička proizvodnja	12	1	0	0	13
21.	Zasnivanje novih zasada krošnjastog voća	3	2	0	2	7
22.	Održavanje zasada krošnjastog voća	5	0	0	0	5
23.	Zasnivanje novih zasada jagodičastog voća	7	9	0	4	20
24.	Realizacija proizvodnje krošnjastog voća	0	0	0	0	0
25.	Realizacija proizvodnje jagodičastog voća	40	5	0	2	47
26.	Proizvodnja gljiva u zatvorenom prostroru	22	3	2	3	30
27.	Certificiranje organske proizvodnje	5	1	0	0	6
28.	Izgradnja novih objekata u okviru poljoprivrednog gazdinstva	3	3	0	2	8
29.	Rekonstrukcija štalskih objekata	0	2	0	1	3
30.	Kupovina poljoprivrednog zemljišta	0	0	0	0	0
31.	Kupovina novog staklenika ili plastenika	3	0	0	1	4
32.	Kupovina nove poljoprivredne mehanizacije i priključnih sredstava	0	0	0	0	0
33.	Kupovina nove opreme					

	u biljnoj i animalnoj proizvodnji	82	10	0	4	96
34.	Kupovina priplodnih junica za formiranje ili proširenje osnovnog stada mliječnih krava	0	0	0	0	0
	UKUPNO OBRADENO	1918	95	136	70	2219

Iz tabele br. 3 jasno je uočljivo da je najviše podnesenih zahtjeva za novčani podsticaj bilo u animalnoj proizvodnji i to: farme mliječnih krava, tov junadi, tov piladi, farme ovaca i za vlastiti uzgoj priplodnih junica, što ukazuje na činjenicu da je stočarstvo još uvijek vodeća grana poljoprivrede na području Kantona Sarajevo, mada ohrabruje i činjenica da je znatan broj zahtjeva podnesen i za biljnu proizvodnju - gdje je najviše zahtjeva podneseno za zasijane površine merkantilnim žitaricama.

II. ANALIZA OSTVARENIH PRAVA NA KANTONALNI NOVČANI PODSTICAJ ZA POLJOPRIVREDNU PROIZVODNJU U 2016. GODINI

1. Ostvareno pravo na novčani podsticaj po modelima podsticaja

Za realizovanu poljoprivrednu proizvodnju u 2016. godini pozitivno je riješeno 1918 zahtjeva uz ostvareno pravo na novčani podsticaj u iznosu od **3.215.438,08 KM**, dok zbog nedostatka sredstava nije isplaćeno **112.485,00 KM** za 4 pozitivno riješena zahtjeva, te su ista prenesena u narednu godinu i evidentirani su kao budžetska obaveza za 2017. godinu.

2. Isplaćeni podsticaji za realizovanu proizvodnju u 2016. godini

U tabeli br. 4 dat je pregled ostvarenog prava na novčani podsticaj po vidovima proizvodnji za sve kategorije proizvođača.

Tabela br.4.

I- MODEL PODSTICAJA PROIZVODNJI		Ostvareno pravo na novčani podsticaj u KM	Učešće %
I. ANIMALNA PROIZVODNJA			
1.	Farma mliječnih krava koja je u sistemu otkupa mlijeka	614.118,00	19,10
2.	Farma mliječnih krava koja nije u sistemu otkupa mlijeka	224.733,00	6,99
2.	Vlastiti uzgoj teladi namijenjenih daljem tovu	12.185,00	0,38
3.	Vlastiti uzgoj priplodnih junica za remont ili proširenje osnovnog stada	126.730,00	3,94
4.	Farma za tov junadi	287.970,00	8,96
6.	Farma ovaca	515.919,00	16,04
7.	Farma koza	21.831,00	0,68
8.	Farma za tov svinja	0,00	0,00

9.	Farma za tov piladi	432.418,49	13,45
10.	Inkubacijska proizvodnja jednodnevnih pilića	49.574,88	1,54
11.	Farma koka nosilja	52.140,70	1,62
12.	Pčelinjak	142.789,80	4,44
13.	Organizovan otkup svježeg mlijeka.	53.962,68	1,68
14.	Proizvodnja sirove vune	0,00	0,00
	UKUPNO ANIMALNA	2.534.372,55	78,82
2. BILJNA PROIZVODNJA			
15.	Zasijane površine merkantilnim žitaricama	129.667,40	4,03
16.	Zasijane površine heljdom	91.024,80	2,83
17.	Zasijane površine ljekovitim biljem	12.780,00	0,40
18.	Zasijane površine merkantilnim krompirom	126.483,40	3,93
19.	Zasijane površine ostalim povrtnim kulturama	7.616,00	0,24
20.	Plastenička proizvodnja	11.481,00	0,36
21.	Zasnivanje novih zasada krošnjastog voća	8.320,00	0,26
22.	Održavanje zasada krošnjastog voća	3.562,86	0,11
23.	Zasivanje novih zasada jagodičastog voća	7.920,00	0,25
24.	Realizacija proizvodnje krošnjastog voća	0,00	0,00
25.	Realizacija proizvodnje jagodastog voća	43.375,30	1,35
	UKUPNO BILJNA	442.230,76	13,75
3. GLJIVARSKA PROIZVODNJA			
26.	Proizvodnja gljiva u zatvorenom prostoru	42.425,98	1,32
4. ORGANSKA PROIZVODNJA			
27.	Certificiranje organske proizvodnje	1.419,62	0,04
II- MODEL KAPITALNIH ULAGANJ		Ostvareno pravo na novčani podsticaj	% učešća
a)	Izgradnja objekata započelih u tekućoj godini sa završenim grubim građevinskim radovima preko 50% i to:	0,00	0,00
1)	Štalski objekti za uzgoj goveda, ovaca, koza i svinja u okviru poljoprivrednog gazdinstva u osnovici objekta	0,00	0,00
2)	Štalskih kapaciteta za uzgoj peradi za upotrebnu površinu objekta	60.272,90	1,87
3)	Objekti za skladištenje, hlađenje i sušenje poljoprivrednih proizvoda u okviru poljoprivrednog gazdinstava	0,00	0,00
4)	Izgradnja ribnjaka	0,00	0,00
b)	Rekonstrukcija štalskih objekata	0,00	0,00
2.			
a)	Kupovina poljoprivrednog zemljišta	0,0	
b)	Kupovina novog staklenika ili plastenika	9.301,05	0,30
c)	Kupovina nove poljoprivredne mehanizacije i priključnih sredsstva	0,00	
a)	Kupovina nove opreme u biljnoj i animalnoj proizvodnji	125.415,22	3,90
b)	Kupovina priplodnih junica	0,00	0,00
	UKUPNO	194.989,17	6,07
	SVE UKUPNO	3.215.438,08	100

3. Isplaćeni podsticaji po općinama

Tabela br. 5

IZVJEŠTAJ O OSTVARENOM PRAVU NA NOVČANI PODSTICAJ PO OPĆINAMA KANTONA SARAJEVO U 2016. GODINI

PROIZVODNJA	HADŽIĆI	ILIDŽA	TRNOVO	VOGOŠĆA	ILIJAS	N.GRAD	NOVO SARAJEVO	S.GRAD	CENTAR	UKUPNO
ANIMALNA										
Farma mliječnih krava (400l-1300l); Farma mliječnih krava (preko 1300 l)	33.818,00	296.753,00	15.261,00	113.268,00	154.108,00	0,00	910,00	0,00	0,00	614.118,00
Farma mliječnih krava koja nije u sistemu otkupa mlijeka	50.807,00	14.168,00	18.147,00	45.954,00	68.034,00	12.121,00	644,00	5.152,00	9.706,00	224.733,00
Vlastiti uzgoj teladi namjenjen daljem tovu	0,00	0,00	0,00	2.796,00	6.393,00	428,00	0,00	0,00	2.568,00	12.185,00
Vlastiti uzgoj priplodnih junica za remont osnovnog stada mliječnih krava ili za proširenje osnovnog stada mliječnih krava	6.384,00	47.158,00	1.064,00	27.436,00	36.214,00	5.548,00	0,00	532,00	2.394,00	126.730,00
Farma za tov junadi	11.742,00	4.922,00	0,00	99.442,00	159.452,00	3.210,00	642,00	1.284,00	7.276,00	287.970,00
Farma ovaca	155.448,00	26.808,00	104.529,00	46.767,00	139.827,00	9.786,00	0,00	11.340,00	21.414,00	515.919,00
Farma koza	0,00	3.927,00	6.585,00	3.690,00	2.649,00	3.930,00	0,00	0,00	1.050,00	21.831,00
Farma za tov svinja	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Farma za tov piladi	212.243,17	29.784,00	86.867,11	17.196,86	85.186,48	1.140,87	0,00	0,00	0,00	432.418,49
Inkubcijska proizvodnja jednodnevnih pilića	0,00	19.163,40	0,00	30.411,48	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	49.574,88
Farma koka nosilja	10.081,00	0,00	0,00	5.780,00	35.507,90	0,00	0,00	0,00	771,80	52.140,70
Pčelinjak	17.207,40	21.037,50	2.296,70	19.142,00	22.530,10	37.899,80	11.527,70	3.938,90	7.209,70	142.789,80
Organizovani otkup svježeg mlijeka	33.258,04	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	20.704,64	53.962,68
Proizvodnja sirove vune	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
UKUPNO ANIMALNA	530.988,61	463.720,90	234.749,81	411.883,34	709.901,48	74.063,67	13.723,70	22.246,90	73.094,14	2.534.372,55
BILJNA										

Zasijane površine merkantilnim žitaricama	6.054,00	2.397,00	630,00	1.500,00	114.405,80	2.820,00	0,00	0,00	1.860,60	129.667,40
Zasijane površine heljdom	3.413,60	0,00	547,40	3.587,00	80.393,00	680,00	0,00	0,00	2.403,80	91.024,80
Zasijane površine ljekovitim biljem	0,00	0,00	0,00	0,00	12.780,00	0,00	0,00	0,00	0,00	12.780,00
Zasijane površine merkantilnim krompirom	13.163,10	14.569,00	7.514,00	15.079,00	64.538,80	10.727,00	535,50	0,00	357,00	126.483,40
Zasijane površine povrtnim kulturama	1.280,00	0,00	2.016,00	0,00	1.920,00	2.400,00	0,00	0,00	0,00	7.616,00
Plastenička proizvodnja	0,00	225,00	0,00	1.782,00	3.216,00	5.646,00	0,00	0,00	612,00	11.481,00
Zasnivanje novih zasada krošnjastog voća	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	2.800,00	0,00	1.120,00	4.400,00	8.320,00
Održavanje zasada krošnjastog voća	0,00	1.028,16	0,00	0,00	214,20	1.249,50	214,20	0,00	856,80	3.562,86
Zasnivanje novih zasada jagodičastog voća	0,00	0,00	0,00	0,00	2.160,00	4.050,00	0,00	1.080,00	630,00	7.920,00
Realizacija proizvodnje krošnjastog voća	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Realizacija proizvodnje jagodičastog voća	6.430,24	28.729,26	575,23	643,31	4.221,98	1.763,64	0,00	0,00	1.011,64	43.375,30
UKUPNO BILJNA	30.340,94	46.948,42	11.282,63	22.591,31	283.849,78	32.136,14	749,70	2.200,00	12.131,84	442.230,76
Proizvodnja gljiva u zatvorenom prostoru	3.007,30	10.777,32	0,00	0,00	0,00	9.941,02	0,00	18.700,34	0,00	42.425,98
Certificiranje organske proizvodnje u tekućoj godini	0,00	0,00	0,00	0,00	270,00	1.149,62	0,00	0,00	0,00	1.419,62
UKUPNO- PODSTICAJ PROIZVODNJI-	564.336,85	521.446,64	246.032,44	434.474,65	994.021,26	117.290,45	14.473,40	43.147,24	85.225,98	3.020.448,91

KAPITALNA ULAGANJA											
Izgradnja objekata započetih u tekućoj godini sa završenim grubim građevinskim radovima preko 50% i to:	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Štalski kapaciteti za uzgoj peradi za upotrebnu površinu objekta	51.000,00	5.522,30	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	56.522,30
Štalski objekti za uzgoj goveda, ovaca, koza i peradi u okviru polj. Gazdinstva	0,00	0,00	0,00	3.750,60	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	3.750,60
Objekti za skladištenje, hlađenje i sušenje poljoprivrednih proizvoda u okviru poljoprivrednog gazdinstva	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Izgradnja ribnjaka	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Rekonstrukcija štalskih objekata u uzgoj goveda, koza, ovaca i peradi u cilju usklađivanja sa Pravilnikom o mjerama za unapređenje stočarske proizvodnje na području Kantona Sarajevo	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Kupovina poljoprivrednog zemljišta isključivo za poljoprivrednu proizvodnju, a u cilju povećavanja polj. Proizvodnje	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Novog staklenika ili plastenika	0,00	0,00	0,00	0,00	4.200,00	0,00	0,00	4.500,00	601,05		9.301,05
Nove poljoprivredne mehanizacije i opreme u biljnoj proizvodnji	32.697,33	8.458,86	4.468,65	19.591,96	12.276,84	1.001,92	0,00	862,95	453,93		79.812,44
Nove poljoprivredne mehanizacije i opreme u animalnoj proizvodnji	2.000,00	211,53	43.391,98	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00		45.603,51
Priplodnih junica za formiranje ili proširenje osnovnog stada mliječnih krava	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
UKUPNO KAPITALNA	85.697,33	14.192,69	47.860,63	23.342,56	16.476,84	1.001,92	0,00	5.362,95	1.054,98		194.989,90

Realizacija pojedinačnih projekata iz oblasti poljoprivrede, a koje se ocijene značajnim za razvoj poljoprivredne proizvodnje na području Kantona	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Aktivnosti različitih organizacija, udruženja ili asocijacija, a koje su u funkciji razvoja polj. na području Kantona Sarajevo	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Sufinansiranje učešća poljoprivrednika na sajmovima i drugim manifestacijama iz oblasti poljoprivrede koji se organizuju na području Kantona ili području Bosne i Hercegovine	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
TOTAL	650.033,18	535.639,33	293.893,07	457.817,21	1.010.498,10	118.292,37	14.473,40	48.510,19	86.280,96	3.215.438,08

4. Isplaćeni novčani podsticaj po kategoriji kandidata

U tabeli br. 6 dat je pregled ostvarenog i isplaćenog novčanog podsticaja u 2016.g. (u KM) po kategoriji kandidata (registrovani – neregistrovani kandidat) za sve vidove poljoprivredne proizvodnje.

Tabela br. 6

POLJOPRIVREDNA PROIZVODNJA		KM Neregistrovana lica	KM Registrovana lica (dopunska djelatnost)	KM Registrovana lica (osnovna djelatnost)	KM Ukupno po vidovima proizvodnje
1. ANIMALNA PROIZVODNJA					
1	Farma mliječnih krava (400 l do 1300 l mlijeka); Farma mliječnih krava (preko 1300 l)	101.882,00	5.616,00	506.620,00	614.118,00
2	Farma mliječnih krava koja nije u sistemu otkupa mlijeka	190.463,00	2.208,00	32.062,00	224.733,00
3	Vlastiti uzgoj teladi namijenjenih daljem tovu	6.313,00	976,00	4.896,00	12.185,00
4	Vlastiti uzgoj priplodnih junica za remont ili proširenje osnovog stada mliječnih krava	45.486,00	1.520,00	79.724,00	126.730,00
5	Farma za tov junadi	94.588,00	21.716,00	171.666,00	287.970,00

6	Farma ovaca	319.935,00	23.184,00	172.800,00	515.919,00
7	Farma koza	8.211,00	0,00	13.620,00	21.831,00
8	Farma za tov svinja	0,00	0,00	0,00	0,00
9	Farma za tov piladi	0,00	13.319,74	419.098,75	432.418,49
10	Inkubacijska proizvodnja jednodnevnih pilića	0,00	0,00	49.574,88	49.574,88
11	Farma koka nosilja	0,00	6.551,80	45.588,90	52.140,70
12	Pčelinjak	108.813,60	16.143,20	17.833,00	142.789,80
13	Organizovan otkup svježeg mlijeka	0,00	0,00	53.962,68	53.962,68
14	Proizvodnja sirove vune	0,00	0,00	0,00	0,00
UKUPNO ANIMALNA		875.691,60	91.234,74	1.567.446,21	2.534.372,55
2. BILJNA PROIZVODNJA					
15	Zasijane površine merkantilnim žitaricama	47.993,40	3.120,00	78.554,00	129.667,40
16	Zasijane površine heljdom	44.125,20	2.937,60	43.962,00	91.024,80
17	Zasijane površine ljekovitim biljem	0,00	1.680,00	11.100,00	12.780,00
18	Zasine površine merkantilnim krompirom	43.982,40	4.080,00	78.421,00	126.483,40
19	Zasijane površine ostalim povrtnim kulturama	2.016,00	0,00	5.600,00	7.616,00
20	Plastenička proizvodnja	2.457,00	0,00	9.024,00	11.481,00
21	Zasnivanje novih zasada krošnjastog voća	3.920,00	0,00	4.400,00	8.320,00
22	Održavanje zasada krošnjastog voća	3.562,86	0,00	0,00	3.562,86
23	Zasnivanje novih zasada jagodičastog voća	1.890,00	0,00	6.030,00	7.920,00
24	Realizacija proizvodnje krošnjastog voća	0,00	0,00	0,00	0,00
25	Realizacija proizvodnje jagodičastog voća	17.699,54	0,00	25.675,76	43.375,30
UKUPNO BILJNA		167.646,40	11.817,60	262.766,76	442.230,76
3. GLJIVARSKA PROIZVODNJA					
26	Proizvodnja gljiva u zatvorenom prostoru	0,00	2.942,46	39.483,52	42.425,98
UKUPNO GLJIVARSKA		0,00	2.942,46	39.483,52	42.425,98
4. ORGANSKA PROIZVODNJA					
27	Certificiranje organske proizvodnje	720,00	699,62	0,00	1.419,62

	UKUPNO ORGANSKA	720,00	699,62	0,00	1.419,62
5. IZGRADNJA I REKONSUKCIJA OBJEKATA - KAPITALNA ULAGANJA					
Štalski objekti za uzgoj goveda, ovaca, koza i svinja u okviru poljoprivrednog gazdinstva u osnovici objekta					
Izgradnja objekata započelih u tekućoj godini sa završenim grubim građevinskim radovima preko 50% i to:					
28	Štalskih kapaciteta za uzgoj peradi za upotrebnu površinu objekta	9.272,90	0,00	51.000,00	60.272,90
29	Objekti za skladištenje, hlađenje i sušenje poljoprivrednih proizvoda u okviru poljoprivrednog gazdinstva	0,00	0,00	0,00	0,00
30	Izgradnja ribnjaka	0,00	0,00	0,00	0,00
31	Rekonstrukcija štalskih objekata za uzgoj goveda, ovaca, koza i peradi	0,00	0,00	0,00	0,00
6. KUPOVINA U TEKUĆOJ GODINI - KAPITALNA ULAGANJA					
32	Kupovina poljop. zemljišta isključivo za poljop. proiz.	0,00	0,00	0,00	0,00
33	Kupovina novog staklenika ili plastenika	601,05	0,00	8.700,00	9.301,05
34	Nove poljoprivredne mehanizacije i opreme u biljnoj proizvodnji	53.929,35	5.100,00	20.783,36	79.812,71
35	Nove poljoprivredne mehanizacije i opreme u animalnoj proizvodnji	1.735,53	0,00	43.866,98	45.602,51
36	Priplodnih junica za formiranje ili proširenje osnovnog stada mliječnih krava	0,00	0,00	0,00	0,00
	UKUPNO KAPITALNA	65.538,83	5.100,00	124.350,34	194.989,17
7. OSTALE VRSTE NOVČANIH POTICAJA					
37	Realizacija pojedinačnih projekata iz oblasti poljoprivrede	-----	-----	-----	-----
38	Aktivnosti različitih organizacija, udruženja ili asocijacija	-----	-----	-----	-----
39	Sufinansiranje učešća poljoprivrednika na sajmovima	-----	-----	-----	-----
	UKUPNO OSTALE VRSTE PODSTICAJA	-----	-----	-----	-----
	SVE UKUPNO	1.109.596,83	111.794,42	1.994.046,83	3.215.438,08

Analitički pregled ostvarenih prava poljoprivrednih proizvođača na novčane podsticaje, odnosno iznosi isplaćenih novčanih podsticaja za sve vidove poljoprivredne proizvodnje u 2016. godini, prezentirani su na web stranici Ministarstva privrede (www.ks.gov.ba).

5. Uporedni pokazatelji o ostvarenim pravima na novčani podsticaj

U tabeli br. 7 dati su uporedni pokazatelji o ostvarenim pravima na novčani podsticaj i procentualnom učešću ostvarenog prava po vidovima poljoprivredne proizvodnje u periodu od 2013. do 2016. godine.

Tabela br. 7

Vid proizvodnje	2013		2014		2015		2016	
	Iznos KM	%	Iznos KM	%	Iznos KM	%	Iznos KM	%
Animalna proizvodnja	2.834.290,61	73,06	2.432.995,59	70,86	2.279.876,84	70,38	2.534.372,55	78,82
Biljna proizvodnja	770.172,34	19,85	628.324,63	18,30	424.740,10	13,11	442.230,76	13,75
Gljivarska proizvodnja	36.585,90	0,94	43.189,64	1,26	33.282,58	1,03	42.425,98	1,32
Organska proizvodnja	5.556,92	0,14	1.701,18	0,05	480,00	0,01	1.419,62	0,04
Kapitalna ulaganja	232.835,08	6,0	336.472,30	9,80	501.205,51	15,47	194.989,17	6,07
UKUPNO	3.879.440,85	100	3.433.684,64	100	3.239.584,06	100	3.215.438,08	100

Iz navedenog pregleda uporednih pokazatelja može se vidjeti da iznos sredstava za podsticaje nema kontinuitet rasta. Iznos sredstava se iz godine u godinu smanjuje, a ovakvo stanje se negativno odražava na poljoprivrednu proizvodnju.

Ohrabruje činjenica da je u 2015. godini došlo do povećanja kapitalnih ulaganja, koja su u posljednjih nekoliko godina bila u stalnom opadanju. Ostale proizvodnje zadržavaju približno isti nivo i očekivati je uz uvećanje sredstava za podsticaje i njihov rast u narednom period

6. Uporedni pokazatelji ostvarenog prava na novčani podsticaj po kategoriji kandidata

U tabeli br. 8 dati su uporedni pokazatelji ostvarenog prava na novčani podsticaj za 2015. i 2016. godinu.

Tabela br. 8

POLJOPRIVREDNA PROIZVODNJA	2015. godina				2016. godina			
	KM Neregistrovana lica	KM Registrovana lica (dopunska djelatnost)	KM Registrovana lica (osnovna djelatnost)	KM UKUPNO	KM Neregistrovana lica	KM Registrovana lica (dopunska djelatnost)	KM Registrovana lica (osnovna djelatnost)	KM UKUPNO
I. ANIMALNA PROIZVODNJA								
1. Farma mliječnih krava (400 l do 1300 l mlijeka;	114.348,00	520,00	399.110,00	513.978,00	101.882,00	5.616,00	506.620,00	614.118,00

2.	Farma mliječnih krava (preko 1300 l)								
2.	Farma mliječnih krava koja nije u sistemu otkupa mlijeka	115.952,90	8.832,00	14.720,00	139.504,90	190.463,00	2.208,00	32.062,00	224.733,00
3.	Vlastiti uzgoj teladi namijenjenih daljem tovu	1.070,00	1.220,00	9.240,00	11.530,00	6.313,00	976,00	4.896,00	12.185,00
4.	Vlastiti uzgoj priplodnih junica za remont ili proširenje osnog stada mliječnih krava	83.544,00	0,00	90.444,00	173.984,00	45.486,00	1.520,00	79.724,00	126.730,00
5.	Farma za tov junadi	88.596,00	6.100,00	101.958,00	196.654,00	94.588,00	21.716,00	171.666,00	287.970,00
6.	Farma ovaca	378.642,00	24.384,00	127.530,00	530.556,00	319.935,00	23.184,00	172.800,00	515.919,00
8.	Farma koza	7.497,00	0,00	10.740,00	18.237,00	8.211,00	0,00	13.620,00	21.831,00
9.	Farma za tov svinja	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
10.	Farma za tov piladi	0,00	16.205,28	357.696,64	373.901,92	0,00	13.319,74	419.098,75	432.418,49
11.	Inkubacijska proizvodnja jednodnevnih pilića	0,00	0,00	50.229,66	50.229,66	0,00	0,00	49.574,88	49.574,88
12.	Farma koka nosilja	0,00	14.198,40	52.914,20	67.112,66	0,00	6.551,80	45.588,90	52.140,70
13.	Pčelinjak	113.096,70	14.198,40	13.931,50	141.226,60	108.813,60	16.143,20	17.833,00	142.789,80
14.	Organizovan otkup svježeg mlijeka	0,00	0,00	62.962,16	62.962,16	0,00	0,00	53.962,68	53.962,68
15.	Proizvodnja sirove vune	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
	UKUPNO-ANIMALNA	902.746,60	85.658,08	1.291.472,16	2.279.876,84	875.691,60	91.234,74	1.567.446,21	2.534.372,55
2. BILJNA PROIZVODNJA									
16.	Zasijane površine merkantilnim žitaricama	52.353,00	0,00	90.270,00	142.623,00	47.993,40	3.120,00	78.554,00	129.667,40
17.	Zasijane površine heljdom	54.513,90	1.904,00	43.571,00	99.988,90	44.125,20	2.937,60	43.962,00	91.024,80
18.	Zasijane površine ljekovitim biljem	3.360,00	0,00	8.400,00	11.760,00	0,00	1.680,00	11.100,00	12.780,00
19.	Zasijane površine merkantilnim krompirom	39.186,70	5.644,00	81.430,00	126.260,70	43.982,40	4.080,00	78.421,00	126.483,40
20.	Zasijane površine ostalim povrćem	2.128,00	0,00	5.168,00	7.296,00	2.016,00	0,00	5.600,00	7.616,00
21.	Plastenička proizvo.	1.665,00	0,00	6.220,80	7.885,80	2.457,00	0,00	9.024,00	11.481,00
22.	Zasnivanje novih zasada krošnjastog voća	0,00	0,00	2.822,00	2.822,00	3.920,00	0,00	4.400,00	8.320,00
23.	Održavanje zasada krošnjastog voća	2.706,66	367,20	0,00	3.073,86	3.562,86	0,00	0,00	3.562,86
24.	Zasivanje novih zasada jagodičastog voća	9.228,45	0,00	10.072,50	19.300,95	1.890,00	0,00	6.030,00	7.920,00
25.	Realiza. proizvodnje krošnjastog voća	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
26.	Realiza. proizvodnje								

	jagodičastog voća	3.728,95	0,00	0,00	3.728,95	17.699,54	0,00	25.675,76	43.375,30
	UKUPNO-BILJNA	168.870,06	7.915,20	247.954,30	424.740,10	167.646,40	11.817,60	262.766,76	442.230,76
3. GLJIVARSKA PROIZVODNJA									
27.	Proizvodnja gljiva u zatvorenom prostoru	0,00	2.536,38	30.746,20	33.282,58	0,00	2.942,46	39.483,52	42.425,98
	UKUPNO-GLJIVARSKA	0,00	2.536,38	30.746,20	33.282,58	0,00	2.942,46	39.483,52	42.425,98
4. ORGANSKA PROIZVODNJA									
28.	Certificiranje organske proizvodnje	480,00	0,00	0,00	480,00	720,00	699,62	0,00	1.419,62
	UKUPNO-ORGANSKA	480,00	0,00	0,00	480,00	720,00	699,62	0,00	1.419,62
2. IZGRADNJA I REKONSTRUKCIJA OBJEKATA-KAPITALNA ULAGANJA									
29.	Štalski objekti za uzgoj goveda, ovaca, koza i svinja u okviru poljoprivrednog gazdinstva u osnovici objekta	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
30.	Izgradnja objekata započetih u tekućoj godini sa završenim grubim građevinskim radovima preko 50% i to:	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
31.	Štalskih kapaciteta za uzgoj peradi za upotrebnu površinu objekta	0,00	0,00	319.008,83	319.008,83	9.272,90	0,00	51.000,00	60.272,90
32.	Objekti za skladištenje, hlađenje i sušenje poljoprivrednih proizvoda u okviru poljoprivrednog gazdinstva	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
33.	Izgradnja ribnjaka	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
34.	Rekonstrukcija štalskih objekata za uzgoj goveda, ovaca, koza i peradi	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
6. KUPOVINA U TEKUĆOJ GODINI-KAPITALNA ULAGANJA									
34.	Kupovina poljoprivrednog zemljišta isključivo za poljoprivrednu proizvodnju	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00

35.	Kupovina novog staklenika ili plastenika	1.080,00	0,00	1.700,00	2.780,00	601,05	0,00	8.700,00	9.301,05
33.	Kupovina nove poljoprivredne mehanizacije i priključnih sredstava	0,00	0,000	0,00	0,00	53.929,35	5.100,00	20.783,36	79.812,71
34.	Nove opreme u biljnoj i animalnoj proizvodnji	32.922,03	724,40	133.363,25	167.006,68	1.735,53	0,00	43.866,98	45.602,51
35.	Priplodnih junica za formiranje ili proširenje osnovnog stada mliječnih krava	0,00	4.760,00	7.650,00	12.410,00	0,00	0,0	0,00	0,00
	UKUPNO-KAPITALNA	33.999,03	5.484,40	461.722,08	501.205,51	65.538,83	5.100,00	124.350,34	194.989,17
7. OSTALE VRSTE NOVČANIH PODSTICAJA									
36.	Realizacija pojedinačnih projekata iz oblasti poljoprivrede	/	/	/	0,00		/	/	0,00
37.	Aktivnosti različitih organizacija, udruženja ili asoci.	/	/	/	0,00		/	/	0,00
38.	Sufinansiranje učešća poljoprivrednika na sajmovima	/	/	/	0,00		/	/	0,00
	OSTALE VRSTE NOVČANIH PODSTICAJA-UKUPNO	/	/	/	0,00	/	/	/	0,00
	PRENOS IZ PREDHODNE GODINE				0,00				0,00
	SVE UKUPNO	1.106.095,06	101.594,06	2.031.894,74	3.239.583,86	1.109.596,83	111.794,42	1.994.046,83	3.215.438,08

7. Ostvareno pravo na novčani podsticaj po kategoriji kandidata

Već je naprijed navedeno da je u 2012. godini došlo do primjene novog Zakona o novčanim podsticajima na području Kantona Sarajevo kojim su kandidati na novčani podsticaj svrstani u tri kategorije: ne registrovani kandidati, registrovani kandidati-dopunska djelatnost i registrovani kandidati-osnovna djelatnost, na osnovu čega su utvrđeni različiti iznosi podsticaja po jedinici ostvarene poljoprivredne proizvodnje.

U tabeli br. 9 dat je pregled visine ostvarenog prava na novčani podsticaj u 2016. godini za sve tri kategorije kandidata sa područja Kantona Sarajevo.

Tabela br. 9

Vid proizvodnje	Neregistrovani kandidati (KM)	Registrovani kandidati-dopunska djelatnost (KM)	Registrovani kandidati-osnovna djelatnost (KM)
Animalna proizvodnja (An)	875.691,60	91.234,74	1.567.446,21
Biljna proizvodnja (Bi)	167.646,40	11.817,60	262.766,76
Gljivarska proizvodnja (Glj)	0,00	2.942,46	39.483,52
Organska proizvodnja (Or)	720,00	699,62	0,00
Kapitalna ulaganja (Ka)	65.538,83	5.100,00	124.350,34
UKUPNO	1.109.596,83	111.794,42	1.994.046,83

Procentualni udio ostvarenih prava na novčani podsticaj po kategoriji kandidata je slijedeći:

- 34,50 % prava na novčani podsticaj su ostvarili neregistrovani kandidati,
- 3,48 % prava na novčani podsticaj su ostvarili kandidati koji su poljoprivrednu proizvodnju registrovali kao dopunsku djelatnost,
- 62,02 % prava na novčani podsticaj su ostvarili kandidati koji su poljoprivrednu proizvodnju registrovali kao osnovnu djelatnost.

Iz navedenog pregleda može se vidjeti da su registrovani kandidati – osnovna djelatnost, u najvećem broju i ostvarili pravo na podsticaj. Međutim, u stvarnosti najveći broj kandidata koji ostvare podsticaj su neregistrovana fizička lica i njihovi iznosi podsticaja tj. realizovana proizvodnja je relativno mala, dok veliki proizvođači sa manje zahtjeva, procentualno ostvare znatno veći iznos podsticaja, tako da npr. sama farma Butmir učestvuje i do 20 % realizovanog prava na podsticaj u okviru animalne proizvodnje.

III ANALIZA OBIMA POLJOPRIVREDNE PROIZVODNJE

Još su prisutne negativne posljedice globalne ekonomske krize koje su se negativno odrazile na poljoprivrednu proizvodnju kako u BiH tako i na području Kantona Sarajevo. Posljedice krize posebno su bile izražene u 2012. i 2013. godini, da bi u 2016. godini došlo do blagog oporavka znatnog broja poljoprivrednih proizvodnji. Posebno ističemo kontinuitet rasta animalne proizvodnje tova junadi i tova piladi. Ove dvije proizvodnje su i najorganizovanije proizvodnje i u najznačajnijoj mjeri se približavaju evropskim standardima proizvodnje.

1. Usporedni pokazatelji obima proizvodnje

Stanje poljoprivrede možemo sagledati na osnovu naturalnih pokazatelja realizovane proizvodnje. Ove podatke dobijamo iz odnosa novčanih pokazatelja ukupne realizacije novčanih podsticaja za svaku proizvodnju i iznosa podsticaja po jedinici proizvodnje propisane Odlukom.

Usporedni pokazatelji obima proizvodnje (naturalni prikaz) po pojedinim vidovima proizvodnji u 2015. i 2016. godini prikazani su u narednoj tabeli:

Tabela br. 10

POLJOPRIVREDNA PROIZVODNJA	2015. godina				2016. godina			
	Jedinica mjere: grlo/hektar/komad/litar/tona/m ² /kg				Jedinica mjere: grlo/hektar/komad/litar/tona/m ² /kg			
	Neregistro- vana lica	Registro- vana lica (dopunska djelatnost)	Registrovana lica (osnovna djelatnost)	UKUPNO	Neregistro- vana lica	Registro- vana lica (dopunska djelatnost)	Registrovana lica (osnovna djelatnost)	UKUPNO
	1. ANIMALNA PROIZVODNJA							
1. Farma mliječnih krava koja je u sistemu otkupa mlijeka	314	4	767	1085	279	54	974	1307
2. Farma mliječnih krava koja nije u sistemu otkupa mlijeka	720	48	64	832	1183	12	139	1334
3. Vlastiti uzgoj teladi namijenjenih daljem tovu	10	10	60	80	59	8	32	99
4. Vlastiti uzgoj priplodnih junica za remont ili proširenje osnovnog stada mliječnih krava	314	0	238	552	171	5	210	386
5. Farma za tov junadi	414	25	333	772	442	89	561	1092
6. Farma ovaca	18030	1016	4251	23297	15235	966	5760	21961
7. Farma koza	357	0	358	715	391	0	454	845
8. Farma za tov svinja	0	0	0	0	0	0	0	0
9. Farma za tov piladi	0	101283	1788483	1889766	0	95141	2465287	2560428
10. Inkubacijska proizvodnja jednodnevnih pilića	0	0	837161	837161	0	0	82625	82625
11. Farma koka nosilja	0	20880	62252	83132	0	9635	53634	63269
12. Pčelinjak	9503	1044	819	11366	9144	1187	1049	11380

13.	Organizovan otkup svježeg mlijeka	0	0	231478	231478	0	0	1349067	1349067
14.	Proizvodnja sirove vune	0	0	0	0	0	0	0	0
2. BILJNA PROIZVODNJA									
15.	Zasijane površine merkantilnim žitaricama	124	0	150	274	114	6,5	130,92	251,42
16.	Zasijane površine heljdom	229	7	128	364	185	10	129	324
17.	Zasijane površine ljekovitim biljem	8	0	14	22	0	3,5	18,5	22
18.	Zasijane površine merkantilnim krompirom	32	4	47	83	37	3	46	86
19.	Zasijane površine ostalim povrćem	2	0	3	5	1,8	0	3,5	5,3
20.	Plastenička proizvo.	1850	0	4860	6710	2730	0	7050	9780
21.	Zasnivanje novih zasada krošnjastog voća	0	0	0,83	0,83	1,4	0	1,1	2,5
23.	Održavanje zasada krošnjastog voća	3,79	0,45	0	4,24	4,99	0	0	4,99
24.	Zasivanje novih zasada jagodičastog voća	5,17	0	3,95	9,12	0,6	0	1,34	1,94
25.	Realizacija proizvodnje krošnjastog voća	0	0	0	0	0	0	0	0
26.	Realizacija proizvodnje jagodičastog voća	19626	0	0	19626	63212	0	64189	127402
3. GLJIVARSKA PROIZVODNJA									
27.	Proizvodnja gljiva u zatvorenom prostoru	0	93,94	904,30	998,24	0	108,98	1161,28	1270,26
4. ORGANSKA PROIZVODNJA									
28.	Certificiranje organske proizvodnje	1	0	0	1	0	108,98	1161,28	1270,26
5. IZGRADNJA I REKONSTRUKCIJA OBJEKATA									
29.	Štalski objekti za uzgoj goveda, ovaca, koza i svinja u okviru poljoprivrednog gazdinstva u osnovici objekta	0	0	0	0	264,94	0	0	264,94
30.	Izgradnja objekata započelih u tekućoj godini sa završenim grubim građevinskim radovima preko 50% i to:	0	0	0	0	0	0	0	0
31.	Štalskih								

	kapaciteta za uzgoj peradi za upotrebnu površinu objekta	0	0	9.068,69	9.068,69	0	0	1000	1000
32	Objekti za skladištenje, hlađenje i sušenje poljoprivrednih proizvoda u okviru poljoprivrednog gazdinstva	0	0	0	0	0	0	0	0
33	Izgradnja ribnjaka	0	0	0	0	0	0	0	0
34	Rekonstrukcija štalskih objekata za uzgoj goveda, ovaca, koza i peradi	0	0	0	0	0	0	0	0
6. KUPOVINA U TEKUĆOJ GODINI									
35.	Kupovina novog staklenika ili plastenika	0	1	1	2	1	0	2	3
36	Kupovina nove poljoprivredne mehanizacije i priključnih sredstava	0	0	0	0	0	0	0	0
37.	Nove opreme u biljnoj i animalnoj proizvodnji	19	1	19	39	70	1	11	82
38	Priplodnih junica za for.osn. stada krava	0	14	18	32	0	0	0	0

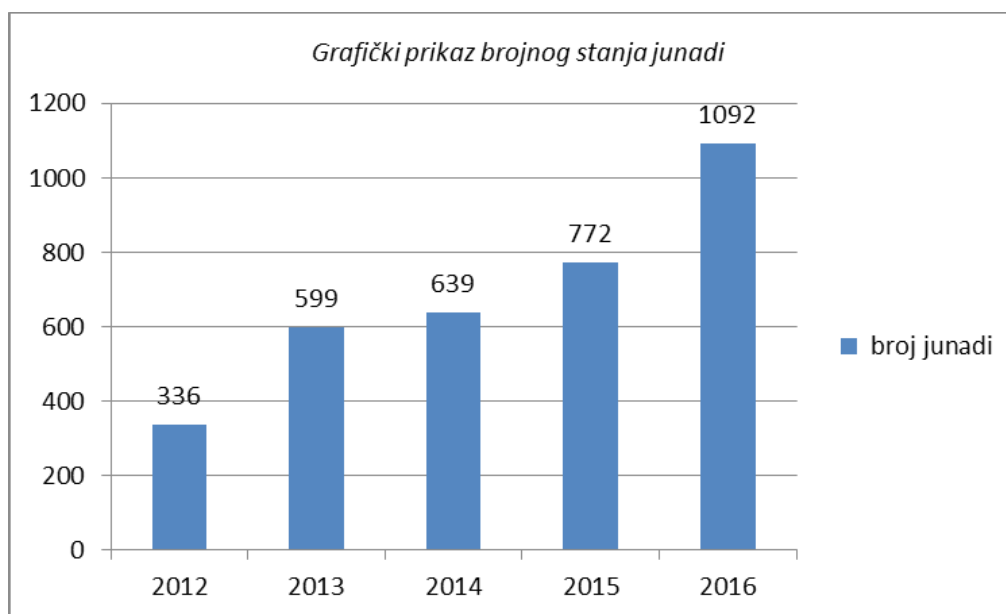
IV EFEKTI PODSTICAJA NA POLJOPRIVREDNU PROIZVODNJU

1. ANIMALNA PROIZVODNJA

Efekti podsticaja mogu se sagledati kroz analizu najzastupljenijih proizvodnji na području Kantona: tov junadi, tov piladi, farmu mliječnih krava, uzgoj priplodnih junica i farmu ovaca.

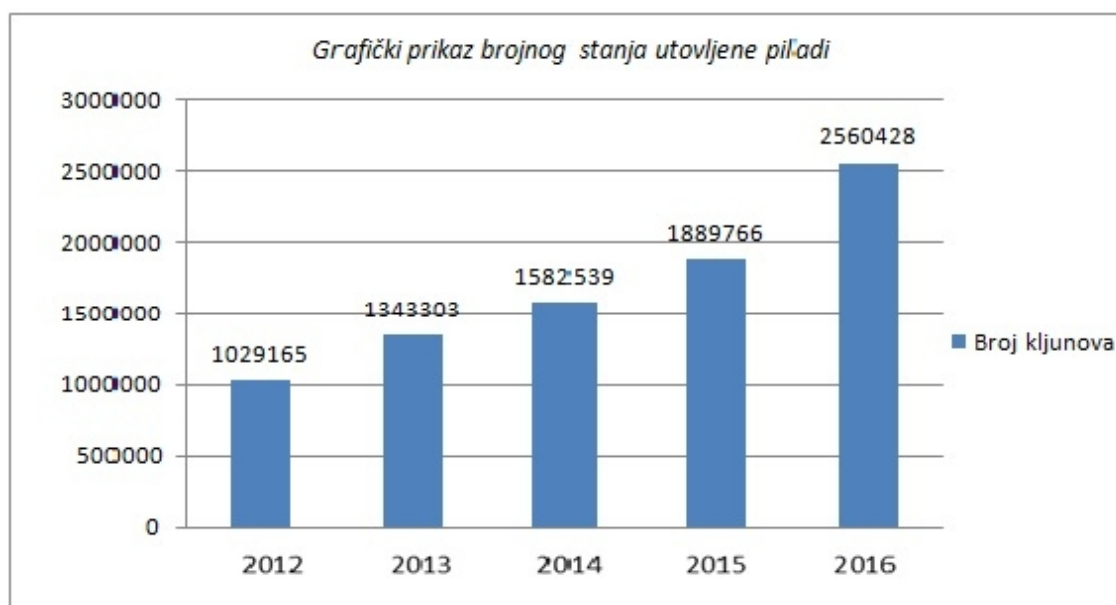
Upoređivanjem pokazatelja o brojnom stanju stoke u 2016. godini sa brojnim stanjem iz prethodne četiri godine može se sagledati „kretanje“ proizvodnje za navedeni period, a što se slikovito može vidjeti kroz grafički prikaz.

1.1. Farma za tov junadi i farma za tov piladi

Iz grafičkog prikaza brojnog stanja utovljene junadi i piladi jasno se vidi da je najniža proizvodnja zabilježena u 2012. godini, tj. u godini kada je na ovom području bila najizraženija ekonomska kriza. Od tog perioda prisutan je kontinuirani rast proizvodnje.

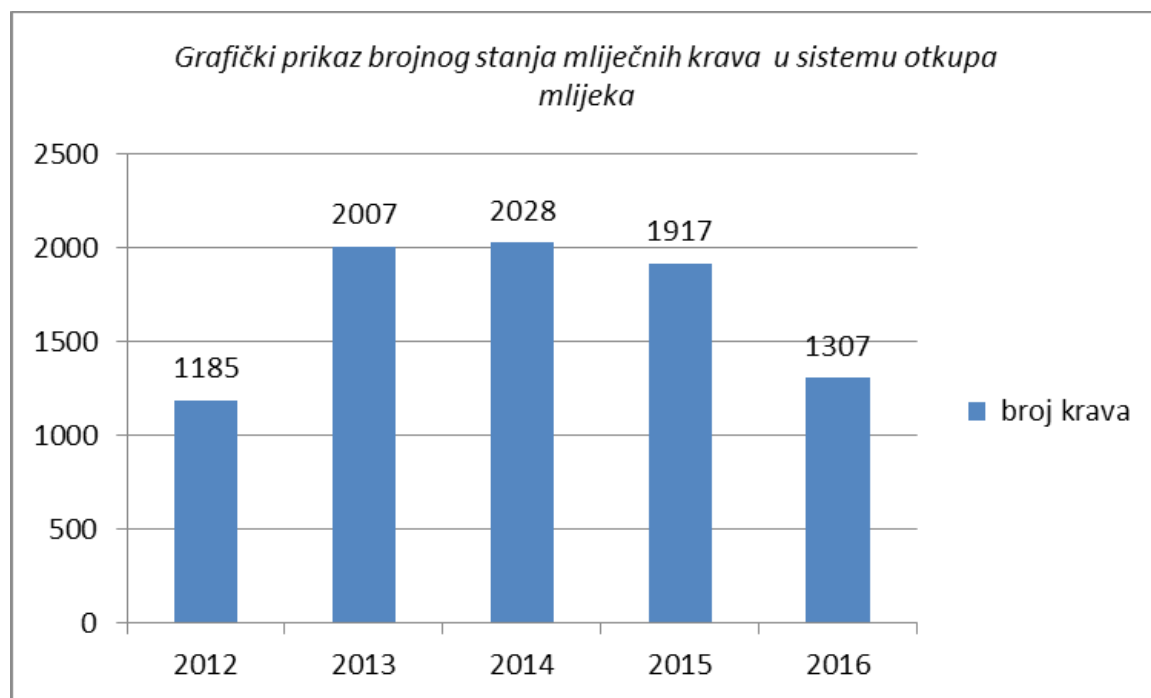
Poseban značaj za privredu Kantona Sarajevo imaju farme koje se bave proizvodnjom junećeg i pilećeg mesa jer su registrovane za obavljanje ove djelatnosti, te kao takve zapošljavaju znatan dio radne snage, a ujedno izmiruju i druge obaveze prema društvu. Njihova proizvodnja se obavlja u objektima namjenskog tipa koji ispunjavaju sve propisane zootehničke i zoohigijenske uslove držanja i uzgoja životinja.

Na području Kantona Sarajevo postoji nekoliko farmi za tov junadi i tov piladi koje u današnjim uslovima otežane tržišne ekonomije, svojim pozitivnim poslovanjem ipak uspijevaju da se održe na domaćem tržištu. Ipak, ova održivost bi bila upitna da ove farme ne dobivaju podsticajna sredstva od strane Kantona, pogotovo ako se zna da poljoprivrednici neznatan dio sirovina za svoju proizvodnju obezbjeđuju na vlastitoj farmi. To znači da su oni prinuđeni kupovati hranu i druge sirovine bez dugoročno definisane nabavne cijene, a svoj konačni proizvod (utovljenu junad i pilad) su prinuđeni da prodaju nekada i po cijeni koja je niža od tržišne cijene, a sve iz razloga održivosti na tržištu. Samim tim, njihovo pozitivno poslovanje bi bilo dovedeno u pitanje, što bi automatski dovelo do prestanka proizvodnje i gašenja farmi. Ovo bi direktno uticalo na egzistenciju uposlenika na farmi kao i njihovih porodica, a indirektno i na punjenje penzionih i drugih fondova. Imajući u vidu naprijed navedeno, sigurno je da će u narednom periodu biti teško proizvesti konkurentan proizvod kojim bi se održala obstojnost farmi bez adekvatnog novčanog podsticaja.

Za nadati je se da zabilježena povećana proizvodnja goveđeg i pilećeg mesa nije prolaznog karaktera i da će u narednom periodu one i dalje rasti, tim prije što postojanje ovih vidova domaće poljoprivredne proizvodnje indirektno utiče na poboljšanje standarda i zdravlje stanovništva.

1.2. Farma mliječnih krava

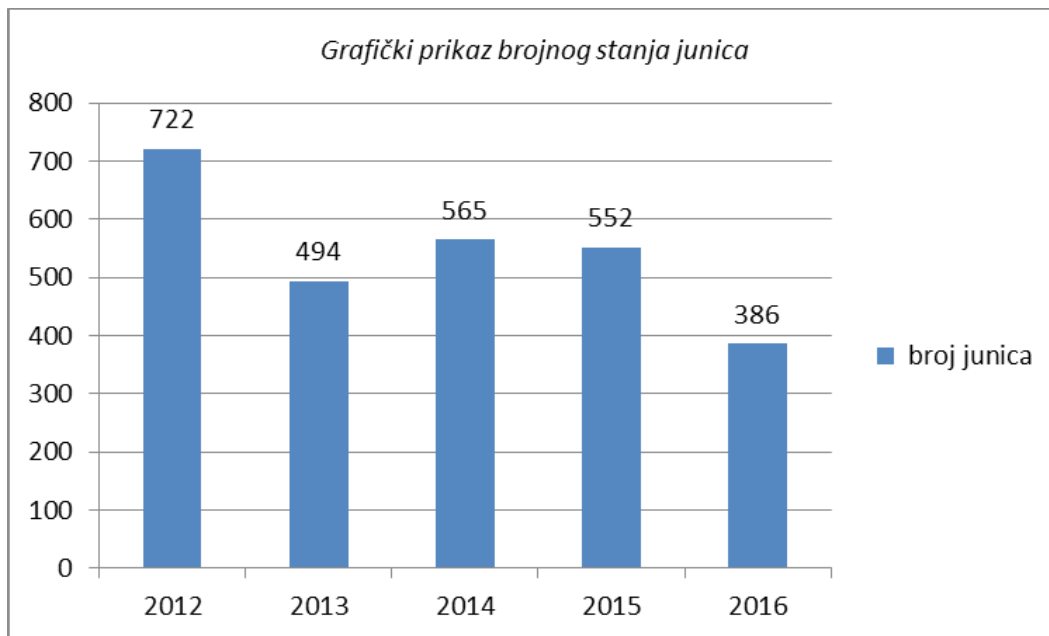

Iz grafičkog prikaza može se vidjeti da se u posljednjih nekoliko godina smanjuje broj farmi, odnosno mliječnih grla krava kod farmi koje su u sistemu otkupa mlijeka. Jedan od razloga ovakvog stanja je taj što znatan broj farmi odustaje od proizvodnje mlijeka, jer otkupljivači mlijeka ne izmiruju blagovremeno obaveze. Znatan broj farmi novčani podsticaj ostvaruje u kategoriji farmi koje nisu u sistemu otkupa mlijeka i ostvaruju proizvodnju samo za vlastite potrebe. Siguran otkup mlijeka uz redovnu isplatu za

isporučeno mlijeko osnovni su preduslovi za povećanje ove proizvodnje. Novčani podsticaji daju mogućnost tržišne konkurentnosti poljoprivrednika.

Imajući u vidu da je u proizvodnju mlijeka uključen veliki broj poljoprivrednih gazdinstava i da ista aktivira značajne poljoprivredne potencijale, neophodno je otkloniti smetnje koji ograničavaju ovu proizvodnju, odnosno riješiti pitanje sigurnog plasmana uz adekvatnu i pravovremenu naplatu.

1.3. Vlastiti uzgoj priplodnih junica

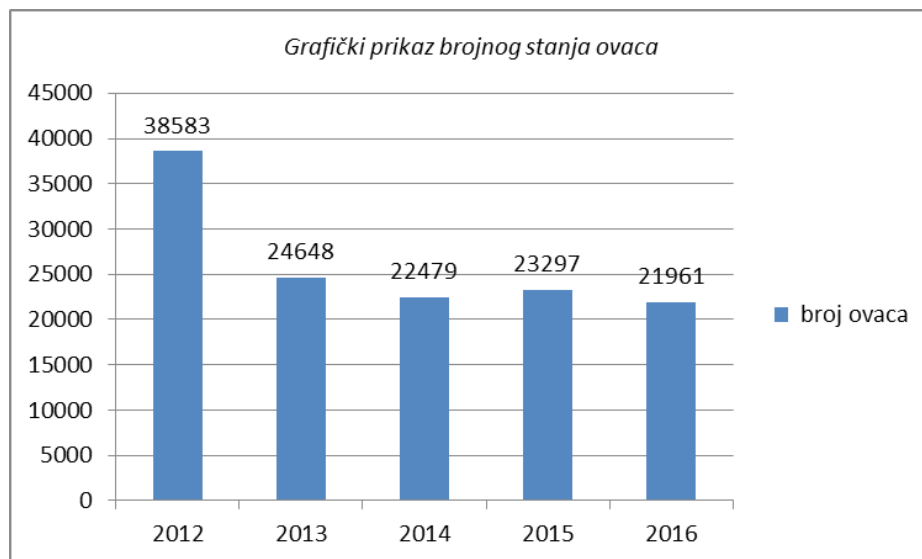

Podsticanjem vlastitog uzgoja priplodnih junica za remont ili proširenje osnovnog stada mliječnih krava na farmi, želi se doprinijeti povećanju brojnog stanja zdravih mliječnih krava sa kontrolisanim genetskim potencijalom na mliječnost.

Međutim, na osnovu podataka o broju uzgojenih priplodnih junica može se vidjeti da je do 2013. godine bio prisutan kontinuirani pad uzgoja priplodnih junica, da bi došlo do njegovog povećanja u 2014. godini, te zadržavanja na skoro istom nivou u 2015. godini, dok se u 2016. godinu smanjuje broj uzgojenih priplodnih junica. Smanjenje broja priplodnih junica u odnosu na prošlu godinu srazmjerno je smanjenom broju mliječnih krava. Smanjenje broja mliječnih krava i smanjenje broja uzgojenih priplodnih junica su činjenice koje upućuju na zaključak da će se smanjenje proizvodnje mlijeka nastaviti i u narednom periodu.

Već je ranije naglašeno da je osnovni cilj uzgoja junica održanje i povećanje brojnog stanja mliječnih krava radi povećanja proizvodnje mlijeka. Samim tim, uzgoj junica je u uskoj vezi sa proizvodnjom mlijeka tako da se svi problemi koji prate ovu proizvodnju, a pogotovo problem naplate za predato mlijeko od otkupljivača, negativno reflektuju na uzgoj junica. U takvim otežanim uslovima privređivanja poljoprivredni proizvođači ne vide svrhu njihovog uzgoja. Ako se problemu naplate mlijeka doda i povećanje cijena hrane i repro materijala u relativno dugom periodu uzgoja u kojem proizvođač ne ostvaruje nikakvu dobit, onda je razumljivo zašto se poljoprivredni proizvođači teško odlučuju na uzgoj junica.

1.4.Farma ovaca

U grafičkom prikazu brojnog stanja ovaca može se vidjeti da se od 2012. godine broj ovaca zadržava na približno istom nivou. U 2012. godini na 38.583 grla ovaca ostvaren je novčani podsticaj, dok se od 2013. godine broj smanjio za 40 % i približno taj broj se zadržao do 2016. godine.

Podsjećamo da je u 2012. godini, zbog usaglašavanja sa federalnim zakonom o podsticajima, donesen novi Zakon o podsticajima u poljoprivredi na području Kantona Sarajevo te da se u značajnoj mjeri izmijenio karakter podsticaja za ovaj vid proizvodnje. Rok za podnošenje zahtjeva je u mjesecu oktobru, tj. u periodu kada poljoprivrednici zadržavaju u uzgoju samo grla za dalji uzgoj i reprodukciju, a ostala grla su već rasprodali (tovna grla, kurban, ostala grla) i samo za ostavljena grla u uzgoju ostvaruju pravo na podsticaj. Stoga je i broj ovaca na koji se ostvarivao novčani podsticaj u tom periodu bio znatno veći. Po našim saznanjima, brojno stanje ovaca na području Kantona se bitnije ne mijenja u zadnjih 5 godina.

Takođe je za neregistrovane kandidate ograničen broj grla za koji se može ostvariti pravo na podsticaj. Ograničenje je uvedeno s ciljem favorizovanja registrovanih kandidata, kako bi što više kandidata registrovalo obrt ili drugu djelatnost i na taj način riješio svoj radni status.

Jedna od bitnijih odrednica novog Zakona o podsticajima je da se podsticaj daje za provedene zootehničke i zoohigijenske mjere na gazdinstvu, a posjedovanje zdravih grla (ovaca) je samo jedan od uslova za ostvarenje prava na podsticaj. Ovakvim načinom podsticanja nastoji se direktno uticati na poboljšanje uslova za držanje stoke, stimulisanje izgradnje adekvatnih i adaptiranje postojećih farmi radi njihovog približavanja evropskim standardima. Time se, uz pojačanu veterinarsko-zdravstvenu zaštitu grla, stvaraju uslovi za postepeni prelazak sa ekstenzivnog i poluintenzivnog načina držanja ovaca na intenzivni način držanja, a sve u cilju povećanja proizvodnje ovčijih proizvoda.

Posjedovanje adekvatnih štalskih objekata za smještaj i uzgoj ovaca je glavni preduslov za ostvarenje prava na novčani podsticaj, odnosno svaki poljoprivredni proizvođač mora posjedovati jedan metar kvadratni korisnog prostora po grlu. Korisna površina prostora po grlu i kvalitet samog objekta su limitirajući faktori za ostvarenje prava na novčani podsticaj. Uvođenjem ovih standarda za objekte kao preduslova za dodjelu podsticajnih sredstava u ovčarstvu, koji su uostalom standardi EU i zemalja u okruženju, kao i pomjeranje roka za podnošenje zahtjeva na novčani podsticaj za ovu proizvodnju u jesenji period kada na farmi ostaje samo osnovno stado, dovelo je do toga da je prikazano brojno stanje ovaca,

koje je dobijeno na osnovu utrošenih novčanih sredstava za podsticanje ove proizvodnje, manje u odnosu na predhodne godine.

2. BILJNA PROIZVODNJA

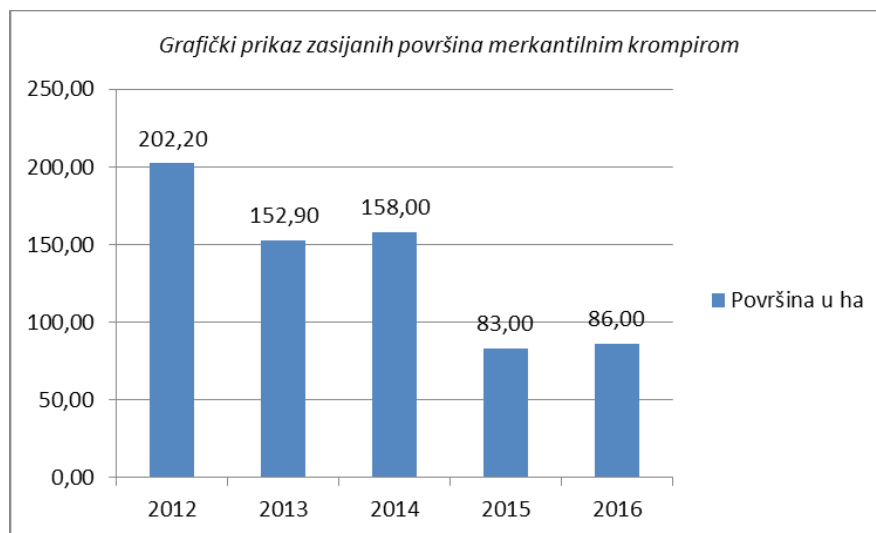
Od općina Kantona Sarajevo, gledajući zemljiše resurse, najbolje predispozicije za razvoj biljne proizvodnje imaju općine Ilijaš, Hadžići, Ilidža i Trnovo.

Međutim, biljna proizvodnja na ovim općinama je i dalje nedovoljno zastupljena iz razloga što su zemljišne parcele koje posjeduju farmeri prilično rasejpkane. Površine parcela kreću se od 0,2 do 0,5 ha, a vrlo rijetke su parcele koje imaju površinu veću od jednog hektara, što otežava primjenu mehanizacije u cilju povećane proizvodnje i postizanja većeg ekonomskog efekta.

2.1. Ratarska proizvodnja

Ako se analiziraju podaci o obimu zasijanih zemljišnih površina, a koji su dobijeni na osnovu ostvarenog prava na novčani podsticaj, može se konstatovati da je došlo do smanjenja sjetvenih površina skoro svih ratarskih kultura u 2016. godini u odnosu na 2015. godinu. Povećanje sjetvenih površina prisutno je samo kod heljde, dok su ostale kulture zastupljene na znatno manjim površinama, a što je posebno izraženo kod krompira. Jedan od razloga ovakvog stanja je što je Odlukom ograničena površina na koje se može ostvariti podsticaj. Razlog ograničenja je favorizovanje registrovanih kandidata, a i svođenje površina na mjeru na kojoj gazdinstvo može primijeniti adekvatne agrotehničke mjere. Obzirom da biljna proizvodnja predstavlja osnovu za ostalu poljoprivredu kao i za prerađivačku industriju, neophodno je dalje nastaviti podršku u obimu i kvalitetu kakav je bio do sada, kako bi se zadržao trend rasta ovih proizvodnji na području Kantona.

2.2. Povrtlarska proizvodnja

U povrtlarskoj proizvodnji na području Kantona Sarajevo dominira proizvodnja merkantilnog krompira. Merkantilni krompir je jedna od osnovnih namirnica u ishrani domaćeg stanovništva u zimskom periodu,

za čiju proizvodnju Kanton Sarajevo raspolaže povoljnim klimatskim uslovima i zemljišnim resursima, te podsticanje ove proizvodnje i u budućnosti treba nastaviti uz preporuku za obavezan otkup tržišnih viškova i stabilnu otkupnu cijenu.

Iz grafičkog prikaza zasijanih površina pod merkantilnim krompirom, kako smo već naveli, došlo je do blagog porasta proizvodnje merkantilnog krompira u 2016. godini u odnosu na prethodnu godinu. Jedan od razloga što je stanje proizvodnje merkantilnog krompira ovakvo je uvođenje ograničenja maksimalnih površina pod krompirom za sve kandidate. Uvođenjem ovog ograničenja fizička lica nisu mogla ostvariti pravo za sve zasijane površine, tako da prikazano stanje o ostvarenom pravu na podsticaje ne oslikava realno stanje proizvodnje krompira.

Za ostale površne kulture podsticaj se ostvaruje u minornom iznosu, što znači da su iste zastupljene u manjem obimu.

2.3. Voćarska proizvodnja

U strukturi poljoprivrednog zemljišta voćnjaci zauzimaju 7,5 % od ukupnih poljoprivrednih površina i uglavnom su to voćnjaci kruške, jabuke i šljive.

Većinu voćarske proizvodnje u Kantonu Sarajevo karakterišu niski prinosi, klasični uzgojni oblici sa dominacijom krošnjastih vrsta voća, ekstenzivnom proizvodnjom sa starim zasadima sa razmakom sadnje 5x5 metara, uglavnom u okviru okućnica, prevaziđen sortiment, nizak nivo agro i pomotehnike, nedostatak mehanizacije.

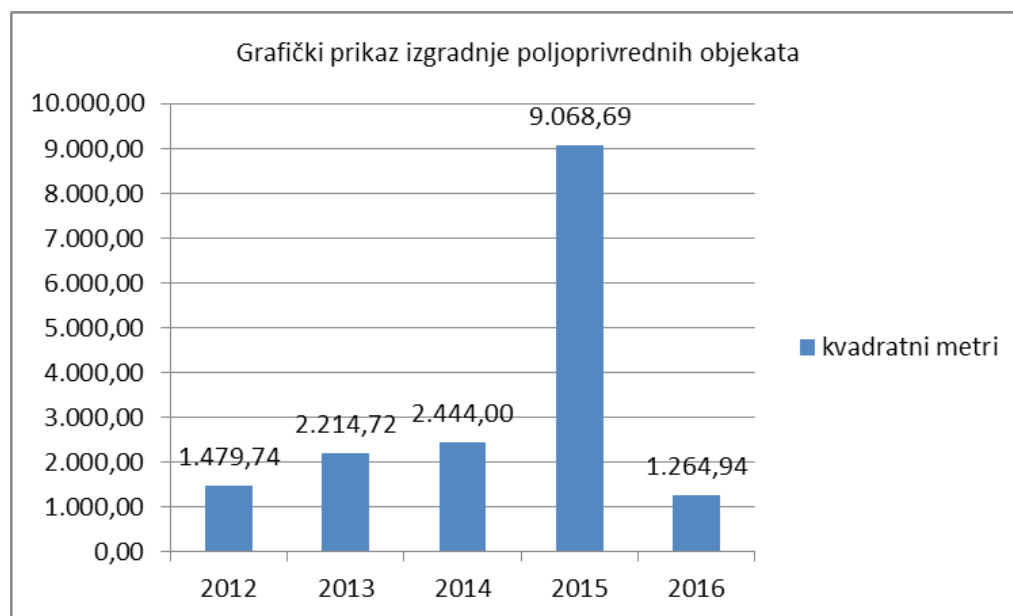
Međutim, ohrabruje činjenica da je od 2004. godine došlo do povećanja broja proizvođača koji su orijentisani na intenzivan vid proizvodnje sa novijim uzgojnim oblicima i savremenim sortimentom.

Ako se uporede pokazatelji o površinama na kojima su zasnovani novi zasadi krošnjastog voća može se vidjeti da je sve do 2012. godine zabiljeжан rast. Tako je u 2009. godini pod novim zasadom bilo podignuto 5,84 ha, 2010. g. 5,21 ha, 2011. godine 7,06 ha i u 2012. godini je 9,7 ha novih zasada krošnjastog voća.

U 2016. godini dolazi do „značajnijeg“ rasta zasnivanja novih zasada jagodičastog voća ali nedovoljno i u mjeri u kojoj bi trebali, imajući u vidu da uzgojni uslovi i raspoloživi zemljišni resursi Kantona Sarajevo pružaju povoljne uslove za ovaj vid voćarske proizvodnje. Ova proizvodnja dolazi sve više do izražaja jer je osiguran plasman proizvedenog voća uz relativno prihvatljivu cijenu otkupa.

Nizak obim proizvodnje ostalih vrsta voća odraz je niza negativnih faktora koji opterećuju ovu proizvodnju zbog kojih se poljoprivrednici slabo opredjeljuju za podizanje voćnjaka, a ovdje ćemo nabrojati samo neke: velika ulaganja u pokretanje proizvodnje, relativno dug vremenski period od zasnivanja voćnjaka do početka proizvodnje, nedostatak rashladnih i prerađivačkih kapaciteta, neorganizovan otkup, nelojalna konkurencija.

3. MODEL KAPITALNIH ULAGANJA

Poljoprivredni objekti i poljoprivredna mehanizacija su osnovni preduslovi intezivne konvencionalne poljoprivredne proizvodnje i dobrih prinosa po jedinici površine. Zato je osnovni cilj uvođenja prava na novčani podsticaj za kapitalna ulaganja putem Zakona o novčanim podsticajima taj da se postigne veća motivisanost poljoprivrednih proizvođača za ulaganja u osavremenjavanje vlastitih gazdinstava, tim prije što se radi o ulaganjima koja ostaju u okviru poljoprivrednog gazdinstva i koja podstiču poljoprivrednog proizvođača za nastavak poljoprivredne proizvodnje.

To su objekti koji ispunjavaju standarde vezane za površinu i kvalitet objekata, čime farmeri nastoje da ispune uslove za dodjelu podsticajnih sredstava u stočarskoj proizvodnji.

U 2015. godini izgrađeno je ukupno 9.068,69 m² površine poljoprivrednih objekata, što je predstavljalo najveći iskorak u ovoj oblasti. Međutim, u 2016. godini dolazi do velikog smanjenja investiranja u izgradnju poljoprivrednih objekata za uzgoj stoke, tako da je izgrađeno tek 1.264,94 m² što je najniži stepen izgradnje od 2012. godine. Razlogom ovakvog stanja vidimo u činjenici da je u prošloj 2015. godini izgrađen značajan broj kapaciteta za tov piladi i ova proizvodnja je dostigla određeni maksimum, tako da za potrebe tržišta nema novih investitora za ovu oblast.

I pored navedenog pada investiranja u izgradnju objekata neophodno je i dalje nastaviti podsticanje i u narednom periodu u istom ili povećanom obimu, jer je postojanje adekvatnih poljoprivrednih objekata preduslov dobre poljoprivredne proizvodnje.

V PREGLED OSTVARENIH PRAVA NA FEDERALNU NOVČANU PODRŠKU

Odjeljenje za poljoprivredne stručne poslove Kantona Sarajevo obrađuje i zahtjeve za Federalnu novčanu podršku za područje Kantona Sarajevo. Federalne novčane podrške implementiraju se po osnovu Zakona o novčanim podrškama u poljoprivredi i ruralnom razvoju („Službene novine Federacije BiH“ br. 42/10) i

podzakonskih akata (Programa i Pravilnika) kojima se definišu kriteriji za ostvarivanje podsticaja i novčani iznosi po jedinici proizvodnje.

Za ostvarenje prava na federalni novčani podsticaj poljoprivredni proizvođači podnose prijavu početka proizvodnje i prijavu završetka proizvodnje. Službenici Odjeljenja su dužni, po navedenim prijavama početka i završetka proizvodnje, u određenom roku izvršiti obilazak kandidata i na licu mjesta zapisnički konstatovati proizvodnju. Osim toga službenici vrše kompletiranje i skeniranje dokumentacije, te dostavu zahtjeva Federalnom ministarstvu za poljoprivredu, vodoprivredu i šumarstvo za isplatu novčane podrške. Prethodne radnje koje je poljoprivrednik dužan poduzeti u postupku ostvarivanja prava na novčani podsticaj su: prijava plana proizvodnje na Obrascu PPP do 15. novembra tekuće godine za narednu godinu i ažuriranje podataka o korištenju zemljišnih parcela i raspoloživog stočnog fonda u okviru gazdinstva, a koji se unose u Registar poljoprivrednih gazdinstava i Registar klijenata, koji se vode u općinama.

Međutim, značajan broj poljoprivrednika i pored čestih upozorenja i savjetovanja od strane službenika Odjeljenja, blagovremeno ne uradi ove obaveze, tako da ne ostvare podsticaj iako imaju proizvodnju.

Specifična je situacija kod proizvodnje svježeg kravljeg mlijeka, gdje je Pravilnikom propisano da za individualne poljoprivredne proizvođače mlijeka zahtjev na novčanu podršku podnosi registrovani otkupljivač mlijeka. Međutim, svaki individualni proizvođač pojedinačno mora do 15.01. tekuće godine da podnese prijavu početka proizvodnje sa listom korištenja iz RPG i RK u kojoj moraju biti upisana sva mliječna grla. Službenik Odjeljenja dužan je da u roku od 60 dana od dana podnošenja prijave početka proizvodnje izvršiti obilazak mjesta proizvodnje kod klijenta i sačiniti Zapisnik o brojnom stanju mliječnih grla sa navedenim ušnim markicama.

U 2016. godini zaprimljeno je ukupno 596 zahtjeva, od kojih su za 100 zahtjeva urađena rješenja o odbijanju po osnovu ne ispunjavanja uslova za novčanu podršku raznih vidova primarne poljoprivredne proizvodnje, kako je to propisano federalnim Zakonom i Pravilnikom. U okviru navedenog broja zahtjeva su zahtjevi za proizvodnju mlijeka gdje otkupljivač mlijeka aplicira za proizvođače, tako da sa 4 zahtjeva, četiri otkupljivača podnosu zahtjev za cca 90 farmera, što znači da je broj farmi koji su korisnici podsticaja znatno veći od broja podnesenih zahtjeva.

U tabeli br. 11 navedeni su iznosi ostvarenog prava na Federalnu novčanu podršku po proizvodnjama u 2016. godini koji su ostvarili poljoprivredni proizvođači nastanjeni na području Kantona Sarajevo.

U 2016. godini Programom novčanih podrški FMPVŠ je pojedinim proizvodnjama uvećalo visinu novčane podrške po jedinici mjere (proizvodnja hljebnih žitarica i proizvodnja ljekovitog i aromatičnog bilja) u odnosu na 2015. godinu, a ujedno Programom su izdvojena sredstva za novi vid proizvodnje (muzne krave u sistemu otkupa mlijeka). Iz navedene tabele se može vidjeti da je u 2016. godini u Kantonu Sarajevo ostvarena novčana podrška veća za 244.065,89 KM u odnosu na 2015. godinu.

Tabela br. 11

Redn i br.	POLJOPRIVREDNA PROIZVODNJA	2015 KM po jedinici mjere	IZNOS PODRŠKE U KM U 2015.G.	2016 KM po jedinici mjere	IZNOS PODRŠKE U KM U 2016.G.
1.	Proizvodnja hljebnih žitarica (pšenica i raž)	500,00	25.950,00	550,00	34.419,00
2.	Proizvodnja silažnog kukuruza	300,00	58.950,00	300,00	61.200,00
3.	Proizvodnja heljde	400,00	84.432,00	400,00	84.160,00
4.	Proizvodnja ljekovitog i aromatičnog bilja (kamilica, menta, lavanda, ružmarin, smilje i lovor)	400,00	8.800,00	600,00	13.200,00

5.	Proizvodnja stočnog ječma, zobi i tritikala	350,00	0,00	350,00	11.615,00
6.	Proizvodnja svježeg kravljeg mlijeka	0,30	1.452.745,90	0,28	1.329.726,46
7.	Muzne krave u sistemu otkupa mlijeka	0,00	0,00	100,00	116.400,00
8.	Proizvodnja goveđeg mesa – tov junadi od teladi iz domaćeg uzgoja	450,00	248.400,00	450,00	342.600,00
9.	Uzgoj rasplodnih junica	450,00	141.750,00	450,00	149.850,00
10.	Uzgoj rasplodne stoke (ovce i koze)	35,00	151.515,00	35,00	265.020,00
11.	Košnice pčela, uzgoj pčelinjih zajednica	15,00	450,00	15,00	0,00
12.	Koke nosilje	0,35	35.493,50	0,35	2.975,00
13.	Ribarstvo	1,25	37.500,66	1,25	78.887,43
	UKUPNO		2.245.987,00		2.490.052,89
	RAZLIKA			244.065,89	

VI ZAKLJUČAK

Značaj poljoprivredne proizvodnje u ukupnom razvoju Kantona je izuzetno važan jer angažuje veći broj nezaposlenog stanovništva, a pogotovo ako se radi o poljoprivrednoj proizvodnji sa jasnom tržišnom orijentacijom.

Međutim, poljoprivreda i njene aktivnosti same po sebi nisu dovoljne da osiguraju razvoj sela i omoguće vraćanje populacije ili njeno zadržavanje u takvom okruženju. Zato je potrebno uporedo obezbijediti razvoj infrastrukture, poljoprivrede i ne poljoprivrednih aktivnosti.

Posmatrajući sveobuhvatno stanje poljoprivredne proizvodnje na području Kantona u proteklih 10-tak godina, može se reći da je primjena Zakona o novčanim podsticajima dala snažan podstrek poljoprivrednoj proizvodnji na području Kantona Sarajevo koji se ogleda u sljedećem:

- povećana je vlastita proizvodnja hrane,
- raspoloživi poljoprivredni resursi su se počeli iskorištavati u većem obimu,
- obezbijeden je jedan dio sirovine za prerađivačku industriju,
- povećana je zaposlenost stanovništva,
- povećana je tržišna orijentisanost poljoprivredne proizvodnje i učešće sektora poljoprivrede u ukupnom nacionalnom dohotku.

Kroz ovaj period došlo je do stvaranja većeg broja poljoprivrednih proizvođača sa relativno obimnijom poljoprivrednom proizvodnjom, dok je sve manje onih koji se poljoprivrednom proizvodnjom bave kao sporednom djelatnošću. Primjenom novog Zakona o novčanim podsticajima u poljoprivredi na području Kantona Sarajevo želi se postići to da se formirani poljoprivredni proizvođači koji imaju obimniju poljoprivrednu proizvodnju koja je tržišno orijentisana, zadrže na postojećem nivou proizvodnje sa tendencijom njenog porasta putem podsticanja farmi kao jedne proizvodne cjeline sa zaokruženim sistemom proizvodnje i plasmana proizvoda.

Iz naprijed izložene analize ostvarenog obima poljoprivredne proizvodnje jasno je uočljivo da je došlo do povećanja obima proizvodnje određenih vidova poljoprivrede.

U periodu priprema za proces integracije u EU i pristup svjetskoj trgovinskoj organizaciji mora se i u poljoprivredi izvršiti harmonizacija politika i legislative sa evropskim standardima i procedurama. Upravo se novim Zakonom o novčanim podsticajima u poljoprivredi na području Kantona Sarajevo i

podzakonskim aktima donesenim na osnovu Zakona utiče put lakšem ispunjenju evropskih standarda u poljoprivrednoj proizvodnji u momentu kada naša zemlja postane članica EU, a što se posebno odnosi na standarde koji su vezani za štalske objekte na poljoprivrednom gazdinstvu. Pravilnikom propisani posebni uslovi, koje kandidat mora ispuniti kako bi ostvario pravo na novčani podsticaj, pripremaju domaćeg poljoprivrednog proizvođača na sposobnost prilagodljivosti u slučaju promjena okolnosti vezanih za ostvarenje ovog prava. Samim tim, poljoprivredni proizvođač je prinuđen da više ulaže u osavremenjavanje svog poljoprivrednog gazdinstva i farmi radi usklađivanja sa međunarodnim standardima proizvodnje i poboljšanja zootehničkih i zoohigijenskih uslova držanja stoke na području Kantona Sarajevo, kao i radi bolje primjene agrotehničkih mjera u biljnoj proizvodnji.

MINISTAR

Dr Muharem Šabić

- PODSTICAJI

12 MJESE!

① 15/13

SLUŽBENE NOVINE

KANTONA SARAJEVO

Godina XVII – Broj 1

Ponedjeljak, 9. januar 2012. godine
SARAJEVO

ISSN 1512-7052

KANTON SARAJEVO

Skupština Kantona

Na osnovu člana 18. stav 1. tačka b. Ustava Kantona Sarajevo ("Službene novine Kantona Sarajevo", br. 1/96, 2/96, 3/96, 16/97, 14/00, 4/01 i 28/04) i u skladu sa članom 28. stav 4. Zakona o poljoprivredi ("Službene novine Federacije Bosne i Hercegovine" br. 88/07 i 4/10) Skupština Kantona Sarajevo, na sjednici održanoj dana 09.01.2012. godine, donijela je

ZAKON

O NOVČANIM PODSTICAJIMA U POLJOPRIVREDI NA PODRUČJU KANTONA SARAJEVO

I. OPĆE ODREDBE

Član 1.

(Predmet zakona)

Ovim zakonom propisuju se u Kantonu Sarajevo (u daljem tekstu: Kanton) izvori i visina novčanih sredstava, mjere novčanih podsticaja u poljoprivredi, modeli podsticaja, opšti uslovi za ostvarenje novčanih podsticaja, korisnici novčanih podsticaja, postupak ostvarenja novčanih podsticaja, izvještavanje o realizovanim novčanim podsticajima, nadzor nad provođenjem ovog zakona, kaznene odredbe, kao i druga pitanja u vezi sa novčanim podsticajima na području Kantona.

Član 2.

(Svrha zakona)

Svrha donošenja ovog zakona je provođenje harmonizacije mjera novčanih podsticaja sigurnosti i kontinuiteta novčanih podsticaja sa ciljem stvaranja i podsticanja poljoprivredne proizvodnje do nivoa samoodrživosti i profitabilnosti u formi tržišno orijentiranih robnih poljoprivrednih proizvođača, podsticanje tehničko-tehnološkog i organizacionog unapređenja sektora poljoprivrede, osiguranje stabilnog poljoprivrednog dohotka i omogućavanje adekvatnog životnog standarda poljoprivrednog proizvođača.

Član 3.

(Značenje pojedinih izraza)

U smislu ovog Zakona, pojedini izrazi imaju slijedeće značenje:

- a) "Poljoprivredna djelatnost" podrazumijeva privrednu djelatnost koja obuhvata biljnu i animalnu proizvodnju i sa njima povezane uslužne djelatnosti u skladu sa standardnom klasifikacijom djelatnosti u Bosni i Hercegovini.

- b) "Poljoprivredno gazdinstvo" podrazumijeva proizvodnu jedinicu ili grupu jedinica koje čine proizvodnu cjelinu i sa tehničkog i privrednog gledišta, koje se bave proizvodnjom poljoprivrednih proizvoda; gazdinstvo se može baviti i drugim djelatnostima (nepoljoprivrednim) proizvodnim i uslužnim djelatnostima. Poljoprivredno gazdinstvo može djelovati kao privredno društvo, obrt ili zadruga ako je registrovano za obavljanje poljoprivredne djelatnosti, te kao porodično poljoprivredno gazdinstvo.

- c) "Porodično poljoprivredno gazdinstvo" je samostalna privredna i socijalna jedinica zasnovana na vlasništvu i/ili upotrebi proizvodnih resursa i upravljanju porodice u obavljanju poljoprivredne djelatnosti.

- d) "Nosilac poljoprivrednog gazdinstva" podrazumijeva fizičko ili pravno lice, ili grupu fizičkih i pravnih lica u skladu sa statusom koji ima grupa i njeni članovi prema zakonima u Bosni i Hercegovini i Federaciji Bosne i Hercegovine, a čije se gazdinstvo nalazi na teritoriji Kantona, te obavlja poljoprivrednu djelatnost i koji je u Registru poljoprivrednih gazdinstava upisan kao nosilac gazdinstva. Vlasnik obrta registrovanog za obavljanje poljoprivredne djelatnosti je ujedno i nosilac poljoprivrednog gazdinstva. Ovlašteni zastupnik privrednog društva ili zadruge registrovane za obavljanje poljoprivredne djelatnosti je nosilac poljoprivrednog gazdinstva.

- e) "Kandidat" podrazumijeva poljoprivrednog proizvođača registrovanog za obavljanje poljoprivredne proizvodnje: pravno lice (registrovano po Zakonu o privrednim društvima i Opštem zakonu o zadrugama), fizičko lice (registrovano po Zakonu o obrtu) i neregistrovano fizičko lice koje se bavi poljoprivredom, a koje je upisano u Registar poljoprivrednih gazdinstava i Registar klijenata na području Kantona.

II. IZVORI NOVČANIH SREDSTAVA

Član 4.

(Izvori novčanih sredstava)

Sredstva za realizaciju novčanih podsticaja iz člana 1. ovog zakona obezbjeđuju se u Budžetu Kantona Sarajevo (u daljem tekstu: budžet) za svaku kalendarsku godinu i iz drugih izvora.

- (4) Kandidat u toku jedne kalendarske godine ima pravo podnijeti zahtjev za ostvarenje novčanog podsticaja za kupovinu jedne vrste mehanizovanog sredstva priključaka i opreme.
- (5) Kandidat ima pravo podnijeti novi zahtjev za ostvarenje prava na novčani podsticaj za nabavku mehanizacije nakon isteka roka od pet godina od dana ranije ostvarenog novčanog podsticaja, a opreme nakon pet godina od dana ranije ostvarenog prava na isti novčani podsticaj.

Član 28.
(Donacije)

Kandidat koji je mehanizaciju ili opremu dobio po osnovu donacije nema pravo na ostvarenje novčanog podsticaja za nabavku te mehanizacije i opreme iz člana 14. stav (2) tački b), c), d) i e) ovog zakona.

Član 29.
(Zapisnik)

- (1) Za svaki blagovremen i potpun zahtjev službenici Ministarstva, Odjeljenja za poljoprivredne stručne poslove (u daljem tekstu: Odjeljenje) dužni su na licu mjesta utvrditi i zapisnički konstatovati činjenično stanje (obim proizvodnje, provedene agro-tehničke mjere, stanje usjeva sa očekivanim prinosima, zasnovanu i realizovanu proizvodnju, vrijeme započinjanja gradnje objekta sa stepenom izgrađenosti grubih građevinskih radova i sl.).
- (2) Izuzetno od stava (1) ovog člana službenici Odjeljenja mogu izaći na teren ako nije dostavljena potpuna dokumentacija uz zahtjev i na licu mjesta kandidata obavijestiti koju je dokumentaciju dužan dostaviti i u kom roku, te zapisnički konstatovati utvrđeno činjenično stanje i obavezu dostavljanja dokumentacije.

Član 30.
(Provjera)

Službenici Odjeljenja mogu za svaki podnešen zahtjev za ostvarenje prava za novčani podsticaj i nakon zapisnički konstatovanog činjeničnog stanja izaći na lice mjesta i izvršiti provjeru, te zapisnički konstatovati zatečeno činjenično stanje.

Član 31.
(Postupak donošenja rješenja)

- (1) Nakon provedenog postupka utvrđivanja ispunjavanja opštih i posebnih uslova i zapisnički konstatovanog činjeničnog stanja na licu mjesta Ministarstvo putem Odjeljenja donosi rješenje o ostvarenju prava na novčani podsticaj za kandidata koji ispunio uslove propisane ovim zakonom i provedbenim propisima donesenim na osnovu ovog zakona.
- (2) Za kandidata koji ne ispunio opšte i posebne uslove propisane ovim zakonom i provedbenim propisima donesenim na osnovu ovog zakona Ministarstvo će putem Odjeljenja donijeti rješenje kojim se zahtjev za ostvarenje prava na novčani podsticaj odbija kao neosnovan.
- (3) Ministarstvo će putem Odjeljenja donijeti rješenje o odbacivanju zahtjeva za ostvarenje prava na novčani podsticaj za kandidata čiji zahtjev bude neblagovremen i nepotpun.

Član 32.
(Žalba)

Rješenje iz člana 31. ovog zakona konačno je u upravnom postupku i protiv njega nije dopuštena žalba, ali se može pokrenuti upravni spor tužbom kod Kantonalnog suda u Sarajevu.

Član 33.
(Nalog za isplatu)

Za kandidata za kojeg se utvrdi da ispunjava opšte i posebne uslove za ostvarenje prava na novčani podsticaj Ministarstvo će rješenje iz člana 31. stav (1) ovog zakona sa nalogom za isplatu

novčanih sredstava dostaviti Ministarstvu finansija Kantona Sarajevo.

VIII. IZVJEŠTAVANJE I ČUVANJE DOKUMENTACIJE

Član 34.
(Izvjешtavanje)

- (1) Ministarstvo je obavezno Vladi dostaviti izvještaj o realizaciji novčanih podsticaja u prethodnoj godini najkasnije do 30. aprila tekuće godine.
- (2) Vlada je obavezna da najkasnije do 30. juna tekuće godine dostavi Skupštini Kantona Sarajevo informaciju o realizaciji novčanih sredstava za novčane podsticaje za prethodnu godinu.

Član 35.
(Čuvanje dokumentacije)

- (1) Odjeljenje je dužno čuvati pet godina, od dana pravosnažnosti rješenja, sve predmete sa kompletnom dokumentacijom.
- (2) Kandidat je dužan čuvati dokumentaciju na osnovu koje je ostvario pravo na novčani podsticaj pet godina, računajući od dana uplate novčanih sredstava na račun kandidata.

IX. NADZOR NAD PROVOĐENJEM OVOG ZAKONA

Član 36.
(Nadzor)

Nadzor nad provođenjem ovog zakona vrši Ministarstvo u okviru svoje nadležnosti.

Član 37.
(Inspekcijски nadzor)

Inspekcijски nadzor nad provođenjem ovog zakona i propisa donesenih na osnovu ovog zakona vrši kantonalni poljoprivredni inspektor (u daljem tekstu: poljoprivredni inspektor).

Član 38.
(Predmet inspekcijskog nadzora)

- (1) Ukoliko poljoprivredni inspektor u toku vršenja inspekcijskog nadzora, utvrdi da su povrijeđene odredbe ovog zakona ili provedbenih propisa donesenih na osnovu ovog zakona rješenjem nalaže da se utvrđene nepravilnosti, odnosno nedostaci otklone odmah, a najkasnije u roku od 15 dana od dana donošenja rješenja.
- (2) U obavljanju inspekcijskog nadzora poljoprivredni inspektor može privremeno oduzeti dokumentaciju i predmete koji u prekršajnom ili sudskom postupku mogu poslužiti kao dokaz, te zadržati iste do okončanja prekršajnog odnosno sudskog postupka.
- (3) O privremenom oduzimanju dokumentacije ili predmeta iz stava (2) ovog člana poljoprivredni inspektor obavezno izdaje potvrdu.

Član 39.
(Istinito prikazivanje proizvodnje)

- (1) Ukoliko se utvrdi da su sredstva ostvarena na ime novčanih podsticaja utvrđenih ovim zakonom i podzakonskim aktima donesenim na osnovu ovog zakona utrošena nenamjenski ili su ostvarena na osnovu lažno prikazanih činjenica ili predočene lažne dokumentacije, kandidat je dužan vratiti novčana sredstva, zajedno sa zakonom propisanim zateznom kamatom, u roku od 30 dana od dana pravosnažnosti rješenja.
- (2) U slučaju iz stava (1) ovog člana, kandidat može podnijeti novi zahtjev za ostvarenje prava na novčani podsticaj iz poglavlja III. i IV. ovog zakona i ostvariti pravo na novčani podsticaj, ukoliko je ispunio sve uslove propisane ovim zakonom i podzakonskim aktima donesenim na osnovu ovog zakona, nakon tri godine od dana povrata novčanih sredstava naloženih rješenjem.